

Täysistunto

Torstai 26.9.2019 klo 16.00—18.41

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 18.41.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen (16.00—17.05) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (17.05—18.41).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Antti Rinne
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
valtiovarainministeri Mika Lintilä
maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä
kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero
puolustusministeri Antti Kaikkonen
pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist
eurooppaministeri Tytti Tuppurainen
sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
sisäministeri Maria Ohisalo

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys Eurooppaan saapuneiden siirtolaisten sijoittelusta (Riikka Purra ps)

Suullinen kysymys SKT 16/2019 vp

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäinen kysymys, perussuomalaisten eduskuntaryhmä, edustaja Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Laittomasti Eurooppaan tulleiden siirtolaisten taakan jako on taas alkamassa — taakan, sillä kyseiset henkilöt ovat sitä yhteiskunnalle tutkitusti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin turvallisuusmielessäkin. Siksi asiasta onkin niin vaikea päättää.

Sisäministeri Ohisalo, olitte paikalla, kun Saksan, Ranskan, Italian ja Maltan sisäministerit sopivat uudesta siirtolaisten taakan jaosta, jota Suomi puheenjohtajuuskaudella nimenomaan tavoittelee. Te kerroitte hallituksen tuesta Twitterissä. Te sanoitte, että tämä ehkäisee hukkumiskuolemia Välimerellä: Se ei millään logiikalla pidä paikkaansa. Te lisäätte hukkumiskuolemia houkuttelemalla siirtolaisia merelle. Hallitus on mukana avaamassa laittomalle siirtolaisuudelle reittejä Eurooppaan. Ei tarvitse kuin lähteä merelle, ja EU hoitaa loput. Arvoisa sisäministeri, mitä olette sopineet? Kuinka monta on tulossa, milloin, ja kuinka pitkä sopimus on? Aikooko Suomi olla taas mallioppilas ja hoitaa osuutensa, vaikka muut eivät niin tekisi? [Perussuomalaisten ryhmästä: Konkretiaa, kiitos!]

16.02 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvon kansanedustajat! Kiitos kysymyksestä perussuomalaisille.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden tavoitteena, meidän ohjelmassa, on muun muassa se, että eurooppalainen turvapaikkapolitiikka laitetaan kuntoon yhdessä eurooppalaisin voimin. Aivan keskeistä siinä on se, että edistetään tätä CEAS-pakettia eli Common European Asylum System -lakipakettia, joka on vuosia ollut jumissa: yhtä aikaa kun sitä viedään eteenpäin, niin yhtä aikaa myös pelastetaan ihmisiä, jotka ovat hukkumassa Välimeren. Ihan jo kansainvälisen merioikeuden mukaan ketään ei saa jättää hukkumaan. [Ben Zyskiewicz: No ei tietenkään!] Tästä on kyse.

Viime päivinä, Maltan kokouksen jälkeen, olen tavannut muun muassa tulevia komissaareja alallani, ja he selkeästi myös indikoivat sitä, että turvapaikkapolitiikan kuntoon laittaminen on heille ihan keskeinen prioriteetti tulevalla kaudella. Maltan keskusteluissa keskeisenä oli tällainen väliaikainen mekanismi, jossa on ehkä kolme pointtia: Ensimmäisenä se — palaan siihen — [Puhemies koputtaa] että ketään ei saa jättää hukkumaan mereen. [Puhemies koputtaa] Toisena se, että autetaan niitä jäsenvaltioita, [Perussuomalaisten ryhmästä: Te ette vastannut kysymykseen!] jotka ovat siellä ensilinjan valtioina, eli toisin sanoen [Puhemies: Aika!] Välimeren valtioita, jotka kantavat eniten vastuuta tässä asiassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kysymyksessä oli kysymys!] Ja kolmantena se, kuinka jaetaan turvapaikanhakijoita eri jäsenvaltioihin, että yksikään jäsenvaltio ei jää sen asian kanssa yksin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuinka paljon? — Puhemies: Aika!] Suomella on pitkä raja, ja meilläkin on kiinnostusta siihen, että yksikään jäsenvaltio ei jää yksin.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pidetään kiinni aikarajoista, ministerit ja edustajat. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.04 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Miksi te ette suostu vastaamaan hyvin yksinkertaisiin kysymyksiin, ministeri Ohisalo? Fakta on, että siirtolaispaine etelästä on jälleen paisumassa valtavaksi. Afrikan väkiluku voi nelinkertaistua tällä vuosisadalla. Tulijat eivät lopu. Juuri nyt Kreikan saarille saapuu satoja siirtolaisia. Myös Italian satamiin alkaa kohdistua painetta. Turkissa tilanne on kireä ja miljoonat odottavat mahdollista Euroopan rajan avautumista. Sama voi tapahtua Venäjän kautta. Balkanin reitti voi räjähtää käsiin. Samalla te kiihdytätte painetta Libyasta. Siirtolaiset pyrkivät pohjoista kohti korkeimman elintason maihin. He eivät jää muihin maihin.

Arvoisa hallitus, oletteko uuden siirtolaisvyöryn alkaessa valmiita toimiin rajoilla, kuten moni muukin Schengen-maa tekee, ja patoamaan vyöryn myös länsirajalla? Meillä ei ole minkäänlaisia perusteita ottaa turvapaikanhakijoita vastaan Ruotsista — ei ollut vuonna 2015 eikä ole nyt.

16.05 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Arvon edustaja Purra, mainitsitte myös Venäjän tässä tilanteessa. Kuten tiedetään, Suomella on eräs Euroopan unionin pisimmistä ulkorajoista, ja silloin rajavaltiona myös Suomea kiinnostaa se, [Perussuomalaisten ryhmästä: Vastatkaa nyt!] mitä rajalla tapahtuu, ja se, että silloin kun tapahtuu, niin jäsenvaltiot voivat olla yhteistyössä siinä toiminnassa, ja paraitaakaan ollaan lisäämässä muun muassa Frontexin eli eurooppalaisen rajavartiolaitoksen resursseja.

Kysytte aiemmin, kuinka paljon Suomeen nyt jatkossa tulisi ihmisiä. No, hallitus ei ole vielä linjannut tätä päätöstä, vaan tästä keskustelemme yhdessä. Pj-kauden ohjelman tavoitteena on nimenomaan se, että tällaista väliaikaista mekanismia voidaan nyt rakentaa, ja siihen etsitään niin paljon jäsenvaltioita kuin nyt tässä tilanteessa saadaan kasaan. [Riikka Purran välihuuto — Sebastian Tynkkynen: Mikä on Suomen kanta neuvotteluissa?] Eli Suomi miettii sitten myöhemmässä vaiheessa, olemmeko lähdessä mukaan tähän mekanismiin, joka oikeastaan osoittaa sen, että Euroopan unionista löytyy yhteistyökykyä, löytyy solidaarisuutta, vaikka viime vuosina tämä koko turvapaikkapolitiikka on itsessään ollut [Puhemies koputtaa] jumissa.

16.06 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Syksyllä 2015 silloinen pääministeri esitti avoimen kutsun lupaamalla talonsa turvapaikanhakijoiden käyttöön. [Perussuomalaisten ryhmästä: Törkeää!] Tämä harkitsematon teko kiihdytti lähinnä irakilaisien nuorten miesten vyöryä Ruotsin kautta Suomeen. [Suna Kymäläinen: Siellä oli perussuomalaiset hallituksessa!] Sen sijaan, että nämä ihmiset olisi pysäytetty rajalle, varusmiehet pantiin kantamaan heidän kapsäkkejään. Silloinen sisäministeri sanoi, että Irakiin ei voi palauttaa ketään ja että tulijoiden motiivien kyseenalaistaminen on rasismia. Tästä koitui pelkästään yhden vuoden vastaanottomenoina yli miljardin euron lasku veronmaksajille. [Leena Meri: Kamala summa!]

Tulijavirta on sittemmin hidastunut Suomesta riippumattomista syistä, kiitos esimerkiksi Unkarin ja kiitos Libyan viranomaisten toiminnan. Jos se kuitenkin kiihtyy uudelleen, onko hallituksella toimintasuunnitelma tai edes suunnitelma sellaisen laatimiseksi vai aio-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

taanko seistä tumput suorana ja katsoa mitä tapahtuu? — Kiitos. [Leena Meri: Epäilen viimeistä!]

16.07 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Halla-aholle kysymyksestä.

Totta kai on selvää, että ihan kaikissa tilanteissa hallitus ja valtio on varautunut erilaisiin tilanteisiin. [Jussi Halla-aho: Miten?] Varautumissuunnitelmia on tehty, ja niitä päivitetään jatkuvasti. Tilanteita seurataan ja viranomaisyhteistyötä vahvistetaan, jotta tieto liikkuu varmuudella sekä Suomen sisäisten viranomaisten että Euroopan unionin sisällä eri viranomaisten kesken, Europolin, Frontexin ja monen muun, muun muassa EASOn, eurooppalaisen pakolaisjärjestön, kautta.

Mainitsitte palautukset, ja toki hallitusohjelmaa kun katsomme, niin meillä on ihan keskeinen kirjaus siellä, että samaan aikaan kun turvapaikkaprosessia laitetaan kuntoon ja oikeusvarmaksi, myös palautussopimuksista neuvotellaan. Tällä hetkellä on tilanne, että viime hallituksen aikana palautussopimukset eivät juuri ole vetäneet ja [Ilkka Kanerva: Entä nyt?] nyt on tehtävä se, että meillä myös sopimukset jatkossa toimivat. On käytävä keskustelua näiden valtioiden kanssa ja ylipäätään keskustelua siitä, että kukaan ei myöskään palaudu maahan, jossa heitä uhkaa hengenvaara. [Puhemies koputtaa] Palautuskielto on ehdoton, ja sitä täytyy viranomaisten noudattaa.

16.08 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin ministeriltä, kun mainitsitte — asian, joka on itsestään selvää kaikille — että ketään ihmistä ei saa jättää hukkumaan Välimereen: mikä kansainvälinen sopimus velvoittaa kuitenkin kускаamaan tämän henkilön, joka on veden varassa, seuraavaan valtioon, eikä palauttamaan sinne kotimaahansa? Olen siinä käsityksessä, että hukkuva ihminen on syytä palauttaa kotimaahansa saamaan terveydenhuoltoa mahdollisiin vammoihinsa tai kokemaansa traumaan.

Ja toiseksi, arvoisa puhemies, mainitsisin kyllä ministerille, että tässä salissa ollaan kyselytunnilla ja tuo kansa tuolla kuvaruudun takana varmastikin odottaa suoria vastauksia suoriin kysymyksiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mikä oli kysymys? Ei ollut kysymystä. [Leena Meri: Niitä oli monta jo aiemmin!]

16.09 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, kuten tässä äskenkin tuli esille, että ei ketään pidä jättää Välimereen hukkumaan, kuten myös ministeri sanoi.

Mutta näistä ministerin kolmesta periaatteesta: Kerroitte, että ne kuvailevat niitä ratkaisuja, joita yrititte maanantaina edistää. Niistä puuttui kyllä tärkeä periaate eli se, miten vältetään sellainen tilanne, joka 2015 syntyi, että meille Eurooppaan tuli toista miljoonaa ihmistä, joiden joukossa oli aivan ilmiselvästi satojatuhansia, jotka väärinkäyttivät tätä järjestelmää — niiden joukossa, jotka olivat aidostikin vainottuja. Miten vältetään se, että he tulevat ympäri Eurooppaa ja heitä on vaikea jälkeensä enää palauttaa? Onko todella niin, että hallitus sitoutuu nyt ratkaisemaan kriisiä tavalla, jossa siirretään hakijoita, joiden taustoja ei ole tsekattu, kun edellisen hallituksen viime talvena tekemien linjausten perusteella turvapaikkapäätökset pitäisi tehdä ulkorajakeskuksissa? Ja viime talvena myös keskusta

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

oli mukana tekemässä päätöksiä, joissa nimenomaan kieltäydyimme yksittäisten laivojen [Puhemies: Kysymys!] tarkistamattomien ihmisten... Onko todella nyt niin, että Suomi on kääntänyt kelkkansa ja menossa mukaan mekanismiin, jossa Suomeen ja muihin EU-maihin siirretään tarkistamattomia hakijoita ennen kuin turvapaikkaperusteet [Puhemies ko-
puttaa] on tarkastettu? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

16.11 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu, jota nyt käydään, liittyy tilanteeseen, jossa, ennen kuin uusi komissio aloittaa toimintansa ja ratkaisee tätä asiaa — niin kuin komission tuleva puheenjohtaja on todennut omassa politiikkaohjelmassaan — on väliaikainen tilanne, joka täytyy ratkaista. Tässä on kysymys näitten neljän valtion aloitteesta, kuuden kuukauden jaksosta, jonka aikana ne ihmiset, jotka tämän väliajan puitteissa tulevat Euroopan rannoille pelastettuna mereltä, siitä, miten heidän suhteensa menetellään. Ja tällä hetkellä Suomi puheenjohtajamaana pyrkii edistämään oman ohjelmansa mukaisesti kaikkia ratkaisuja, jotka tähän tilanteeseen voidaan liittää. Lähtökohta on se, että tämä on väliaikainen järjestely kuuden kuukauden aikana. Jokaisen kerran kun tilanne tulee, Suomi tulee erikseen päättämään omasta osiostaan.

16.12 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrätkö te, ministeri Ohisalo, että tällainen sisäisiin siirtoihin perustuva jakojärjestelmä houkuttelisi lisää hakeutujia näille vaarallisille merireiteille, joissa he ovat vaarassa hukkua, ja samalla ruokkisi laitonta ihmissalakuljetusta? [Leena Meri: Kyllä! — Perussuomalaisten ryhmästä: Vetovoimatekijä!] Sen sijaan tulisi keskittyä nimenomaan kiintiöpakolaispolitiikkaan, jossa nämä pakolaiset valikoidaan suoraan sieltä pakolaisleireiltä. Se taas puolestaan houkuttelisi pikemmin siihen, että nämä ihmiset pysyvät siellä pakolaisleireillä, joista he sitten saavat turvaa ja apua, eikä heidän tarvitse turvautua tällaisiin laittomiin ihmissalakuljetuksiin ja vaarallisiin reitteihin. Euroopan unionin tulisikin lisätä vahvasti tätä kiintiöpakolaisjärjestelmää. Miksi ette ole pikemmin tätä linjaa ajamassa?

16.13 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Räsäselä kiitokset kysymyksestä.

Tämähän on itse asiassa ihan keskeinen eurooppalainen keskustelu myös, että kuinka kiintiöpakolaisjärjestelmää hyödynnetään eräänä ikään kuin laillisen reitin mahdollisuutena Eurooppaan, ja tässä tehdään YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa yhteistyötä. Suomiin, tai hallitus, päätti budjettiriihessään viikko sitten siitä, että kiintiöpakolaiskiintiötä nostetaan sadalla ja jatkossa hallitusohjelman mukaisesti arvioidaan sitä, kuinka turvapaikanhakijoiden määrä kehittyy. [Eduskunnasta: Mutta mites nämä sisäiset siirrot?] Jos kehitys on laskevaa, niin silloin voidaan pohtia, otetaanko enemmän kenties kiintiöpakolaisia.

Lisään tähän vielä sen, että tämä on todella yhteiseurooppalainen keskustelu. Myös eurooppalaisen rahoituksen näkökulmasta tällainen AMIF-rahasto jo tällä hetkellä toimii niin, että kun kiintiöpakolaisia vastaanotetaan, niin heistä myös maksetaan Suomen valtiolle. Eli tämäkin on aina hyvä huomioida tässä mukana. [Sari Sarkomaa: Vastaus jäi taas tulematta! — Ilkka Kanerva: Ei taaskaan vastausta!]

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

16.14 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kaksi asiaa, jotka pitää erottaa toisistaan. On tämä väliaikainen ratkaisu, josta täytyy huolehtia sen takia, että tällä hetkellä ei ole komissiota, joka veisi asiaa eteenpäin pysyvämman ratkaisun näkökulmasta. Olen aivan samaa mieltä edustaja Räsänen kanssa siitä, että on järkevää löytää sellaisia vaihtoehtoja, joissa voidaan etukäteen selvittää näitten turvaa tarvitsevien ihmisten taustat ja sitä kautta huolehtia siitä, että tänne tulee vain ja ainoastaan niitä ihmisiä, joilla on turvan tarve. Mutta me emme voi sille mitään, että vuoden 2015 ke-säkuun jälkeen Suomeen pyrki kaiken kaikkiaan 51 000 ihmistä, jotka hakivat kansainvä-listä suojelua. Meidän täytyy selvittää sen lainsäädännön mukaan, johon me olemme sitou-tuneet, niiden kansainvälisten sopimusten mukaan, joihin olemme sitoutuneet, näitten ih-misten suojan tarve. Näistä 17 000 ihmistä on saanut turvapaikan Suomesta, yli 30 000 ih-mistä on joko saanut kielteisen päätöksen, on peruuttanut hakemuksen tai odottaa tällä het-kellä poistamista maasta. On tärkeää saada selvyys, sopimuksellinen selvyys, siitä, että voidaan palauttaa Suomesta ihmisiä pois silloin, kun ei ole turvapaikan perusteita. [Väli-huutoja]

16.15 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisessä turva-paikanhakija-aallossa Suomeen tuli ihmisiä erityisesti Irakin suunnalta, toki muistakin maista. Millainen tilanne palautussopimuksen osalta Suomella on tällä hetkellä Irakin kanssa? Mehän hyvin tiedämme, että esimerkiksi Ruotsilla tällainen sopimus on ollut, mut-ta sen perusteella on kyetty palauttamaan vain muutamia ihmisiä lähtömaahansa. Eli ky-syisin, kun sitä penätään, että mitä kysytään: mikä tilanne on Suomen ja Irakin välisessä palautussopimuksessa?

16.16 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Sankelolle kysymyksestä. Suomi on muun muassa avaamassa Irakiin uuden suur-lähetystön, jonne on muun muassa sisäministeriön virkahenkilö lähdyssä vuoden mittaisel-le komennukselle juuri ajatuksella, että palautussopimuksista keskustellaan aktiivisesti, päivänpoliittisesti siellä. Mutta samaan aikaan tietysti poliittisella tasolla käymme keskus-teluja näiden valtioiden kanssa, joihin palautuksia pääasiassa menee. Kuten jo aiemmin mainitsin, viime hallituskaudella palautukset eivät vetäneet kunnolla, ja se on hallitusoh-jelmaan kirjattu asia, että niistä sopimuksista neuvotellaan jatkuvasti — tämä on meidän tehtävämme. [Ilkka Kanerva: Oletteko neuvotelleet?]

16.16 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuonna 2015 ta-pahtunut turvapaikanhakijakriisi ei saa toistua, siitähän kaikki tässä salissa ovat samaa mieltä. Mutta nyt kun katsotaan, mitä tälle asialle voitaisiin paremmin tehdä, niin palautus-sopimusten toimivuus, josta tässä äsken oli kyse, on yksi keskeinen osa. Mitä Suomi aikoo nyt EU-puheenjohtajamaana konkreettisesti tehdä näiden palautussopimusten toimivuu-den osalta? Nimittäin puheenjohtajamaa kykenisi tekemään järkeviä tekoja, jos se kasaisi tähän koalition taakseen. Eli mitä konkreettista nyt syksyn aikana pääministeri, sisäminis-teri, ulkoministeri tekevät tälle asialle? [Leena Meri: Houkuttelevat lisää niitä!]

16.17 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitokset edustaja Häkkäselä kysymyksestä. Olen viimeksi tällä viikolla tavannut aloittavia, uusia komissaareja ja keskustellut myös puhelimesta heidän kanssaan. Olemme keskustelleet

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

siitä, että tämä palautuskysymys yhdistettynä tähän turvapaikkapolitiikan uudistamiseen on iso kokonaisuus. Se tulee olemaan prioriteetti monelle uusista komissaareista, se on prioriteetti myös Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella, että näitä asioita edistetään, ja totta kai ihan keskeistä on se, että kun saadaan jäsenvaltioita yhteen pöytään, luotua luottamusta jäsenvaltioiden kesken, niin voidaan myös käydä yhdessä keskusteluja näiden palautusvaltioiden suuntaan. Kuinka löytää tässä voimaa mahdollisuuksien mukaan myös yhteistyöstä? Muun muassa siirtolaisuuden juurisyihin puuttuminen on ihan keskeistä monessa, ja se, kuinka Suomi yhtäältä jo lähtömaissa voi toimia, edesauttaa myös sitä, että nämä palautussopimukset toimivat paremmin. [Sari Sarkomaa: Ei mitään konkreettista!]

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pääministeri Rinne halusi vielä vastata. — Olkaa hyvä.

16.18 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvon puhemies! Haluan todeta sen verran, että olen keskustellut tästä tilanteesta EU:n korkean edustajan Mogherinin kanssa, siitä, voisiko Euroopan unioni yhdessä, juuri niin kuin totesitte, laajemmalla joukolla hakea sellaista palautussopimusten kokonaisuutta, jolla tätä ongelmaa voitaisiin purkaa jäsenmaitten näkökulmasta niitten ihmisten osalta, jotka eivät ole turvaa, suojaa täältä saaneet, ei ole ollut turvapaikkaperustetta. Mogherini on luvannut tätä asiaa viedä eteenpäin. Olen käynyt tätä keskustelua myös kollegojen kanssa Eurooppa-neuvoston yhteydessä, että miten tätä asiaa voitaisiin viedä eteenpäin tavalla, joka johtaa siihen, että palautussopimuksia saadaan vahvasti.

Afrikka-strategia on yksi tärkeä osa tulevankin komission työskentelyä. Suomi on sitä vienyt vahvasti eteenpäin. Tämän Afrikka-strategian kautta voidaan kumppanuudessa Afrikan unionin jäsenmaiden kanssa huolehtia siitä, että yksi osa sitä kumppanuutta tulee olemaan näitten palautussopimusten vahvistaminen maihin, joihin voidaan palauttaa ihmisiä. [Ilkka Kanerva: Tolkun ääni!]

16.19 Veikko Vallin ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin kysyä ministereiltä, eikö teistä tunnu, että tämä koko nykyinen turvapaikkapolitiikka on erittäin haitallista, kun tiedetään, mitä on tapahtunut seksuaalirikoksissa, miten ihmiset ovat jopa menettäneet henkensä, Turun tapahtumat, Porin tapahtumat ja niin edelleen. Onko tämä sellainen asia, että on vaan pakko hyväksyä, että maan sisäinen turvallisuus vaarantuu näin paljon, vai voisiko ajatella niin, että Suomi irtautuu sellaisista sopimuksista, jotka aiheuttavat tällaista rikollisuutta?

16.20 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Vallinille kysymyksestä.

Ajattelen niin, että se hallitusohjelma, johon viisi puoluetta nyt keväällä sitoutui, lähtee myös perusperiaatteista kunnioittaa ihmisoikeuksia, kansainvälistä yhteistyötä, kansainvälisiä sopimuksia [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten suomalaisten oikeudet?] — ihan jokaisen ihmisoikeuksia — ja silloin ajattelen, että kansainvälisistä sopimuksista irtautuminen ei välttämättä istuisi tämän hallituksen pirtaan.

Yhtaikaa näen erittäin tärkeänä keskustelun siitä, että seksuaalirikoksiin on vihdoinkin herätty. Niitä täällä tehdään aivan liian paljon, niitä ei pitäisi täällä kenenkään joutua kokemaan, ja sen takia me olemme lisänneet poliisille resursseja. Ensi vuonna perustetaan po-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

liisissa työryhmä, jossa ennaltaehkäisyä ja ennaltaestävyyttä painotetaan. Sinne laitetaan lisää rahaa. Siellä moniviranomaisyhteistyöllä pyritään estämään tilanteita, jotta kukaan ei edes joudu seksuaalisen hyväksikäytön tai väkivallan uhriksi. Teema on erittäin tärkeä, ja hallitus ottaa sen erittäin tosissaan ohjelmassaan.

16.21 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on syytä tehdä nyt kyllä tämä kanta hyvin selväksi. Suomi ei ole sitoutunut minkään tyypiseen väliaikaiseen taakanjakomekanismiin. On hyvä, että hallitus siitä aikanaan keskustelee. Keskustan kanta on selkeä: meidän ei tulekaan sitoutua tällaiseen mekanismiin, ellei siinä ole valtaosa EU-maista mukana. [Välihuutoja — Leena Meri: Halluskriisi meneillään!]

Olen samaa mieltä siitä, että vuoden 2015 tapahtumat eivät saa missään tapauksessa toistua. Silloin perussuomalaiset olivat hallituksessa, ja mitä silloin tapahtui?

Ministeriltä kysyisin: mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, että ihmiskuljetus Väli-merellä saadaan loppumaan? [Ben Zyskowicz: Ei tullut hallituksen kanta selvemmäksi vaan epäselvemmäksi! — Eduskunnasta: No nimenomaan! — Ilkka Kanerva: Tulkaa pois sieltä hallituksesta!]

16.22 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Kärnälle kysymyksestä. Ihmiskuljetus, ylipäätään ihmiskauppa, on ihan keskeisiä kysymyksiä, joihin sekä tämä hallitus, meidän ohjelmamme itsessään, kuten hyvin tiedätte, että myös hallituksen EU-puheenjohtajuuskauden ohjelma menee, ja keskustelomme näistä aiheista muun muassa ministerikollegoidemme kanssa eurooppalaisella tasolla. Teemme yhteistyötä Europolin piirissä, Frontexin piirissä, eurooppalaisten virastojen piirissä, joilla on valtavan paljon tietoa näistä asioista, yhtäältä liittyen ihmiskuljetajiin Väli-merellä, toisaalta ihmiskauppaan, joka näkyy täällä meillä asti. Tätä työtä tehdään jatkuvasti, ja ihan keskeistä on se, että tiedonvaihto pelaa.

16.23 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä perussuomalaisten rivistä ehdotettiin, että Suomi irtautuisi kansainvälisistä sopimuksista. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se oli keskusta!] On ehkä syytä muistuttaa, että sääntöperusteinen kansainvälinen järjestelmä jos jokin on pienen maan etu. Suomen etu on se, että maailmassa noudatetaan kansainvälisiä sopimuksia.

Mitä tulee tähän pakolaissopimukseen, niin sehän lähtee siitä, että jos on aidosti hädässä tai vainon alla, niin silloin autetaan, mutta jos ei ole turvan perustetta, niin silloin pitää voida myös palauttaa. [Jussi Halla-aho: Näinkö tapahtuu?] Sen takia, arvoisa puhemies, on hyvä, jos nyt hallitus on aktiivinen yhdessä muiden EU-maiden kanssa siinä, että nämä palautussopimukset saadaan toimimaan, koska aktiiviseen turvapaikkapolitiikkaan kuuluu myös se, että ihmisiä pitää voida palauttaa.

Arvoisa puhemies! Tästä väliaikaisesta taakanjakomekanismista: Muistelen, että EU-ministerivaliokunta linjasi, että Suomen tavoitteena on saada selkeä enemmistö jäsenmaista tähän mukaan. Haluan kysyä pääministeriltä: pitääkö hallitus kiinni tästä linjauksesta? Tämä ei voi olla vain muutaman maan sopimus, [Puhemies koputtaa] vaan kysymys on siitä, [Puhemies: Aika!] että pitää saada selkeä enemmistö mukaan. [Juho Eerola: Ja paljonko on selkeä enemmistö?]

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

16.24 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä käytiin keskustelua siinä tilanteessa, kun hallitus aloitti EU-puheenjohtajuuskautta puheenjohtajamaana. Tiedettiin se aikaisemmista tilanteista, että puheenjohtajamaahan tulee kohdistumaan tässä suhteessa paineita näitten laivalle pelastettujen ihmisten sijoittamisessa. Todettiin, että esimerkiksi Romania oli tällaisia päätöksiä kaikesta huolimatta, omasta suhtautumisestaan huolimatta tehnyt, ja sen takia todettiin, että meidänkin ensin pitää tällainen viesti antaa, että puheenjohtajamaa toimii solidaarisesti muita valtioita kohtaan. Mutta todettiin saman tien sitten, että on järkevää yrittää koota mahdollisimman laaja joukko jäsenmaita tässä väliaikaisessa tilanteessa huolehtimaan niistä yhteisistä vastuista, jotka meillä on turvaa hakevia ihmisiä kohtaan [Jussi Halla-aho: Miten laaja?] ja eurooppalaisia ihmisiä kohtaan, ja tästä näkökulmasta päädyttiin ratkaisuun, jossa noin 20 jäsenmaata tarkoittaa sitä kokonaisuutta, jonka takana me voimme olla. Tätä nyt nämä neljä tätä rakennelmaa kehittänyttä maata [Puhemies koputtaa] vievät eteenpäin, ja me puheenjohtajamaana kerromme, että tällainen prosessi on käynnissä.

16.25 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositio-politiikkaa voi tehdä niin monella tyyliäillä. Haluan tässä kiittää opposition puolelta edustaja Räsästä erittäin vastuullisesta ja asiantuntevasta puheenvuorosta. Hallituksessa ja keskustassa on helppo olla samaa mieltä siitä, [Leena Meri: Mitä mieltä keskusta on?] että meidän pitää Suomessa auttaa maailman hädässä olevia, ja ennen kaikkea kiintiöpakolaisjärjestelmä on siihen paras keino. Olen ymmärtänyt, ja tietysti hallitus voi vielä sen kerran, että tavoitteena on vähentää turvapaikanhakijoiden määrää niin Suomessa kuin koko Euroopassa [Leena Meri: Ai näillä toimenpiteillä?] ja panostaa nimenomaan kiintiöpakolaisjärjestelmään.

Niin ikään keskustassa ajatellaan sillä tavalla, että ei ole olemassa mitään paperittomia ihmisiä vaan joko on oikeus olla tässä maassa lain mukaan tai ei ole oikeutta, ja jos ei ole oikeutta, niin ole hyvä ja poistu maasta, tai sitten tarvittaessa viranomaiset auttavat poistumaan, jos haluja lähteä ei ole. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Kysyisin nyt sisäministeriltä: kun perussuomalaiset olivat viime kaudella hallituksessa ja kun he tulivat 2015 hallitukseen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskustan kanssa!] lisääntyikö vai vähentyikö [Puhemies koputtaa] turvapaikanhakijoiden määrä, ottiko Suomi sisäisinä siirtoina turvapaikanhakijoita, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuka oli pääministeri?] kun perussuomalaiset olivat hallituksessa, [Puhemies: Aika!] ja miten se on kehittynyt, kun perussuomalaiset lähtivät hallituksesta? [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskusta oli pääministeripuolue! — Eduskunnasta: Perussuomalaiset oli hallituspuolue!]

16.27 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitokset edustaja Kurviselle kysymyksestä.

Turvapaikanhakijoiden määrään laskee tämän hallituskauden aikana jatkuvasti, [Antti Kurvinen: Heti kun persut lähti pois! — Perussuomalaisten ryhmästä: Laski jo 2017, kun heititte meidät pois!] saman tien kun perussuomalaiset ovat lähteneet hallituksesta. Olen ymmärtänyt, että viime kaudella perussuomalaisten aikana sisäisiä siirtoja otettiin satoja. [Keskustan ryhmästä: Ohhoh!] Tähän mennessä 13 — 13 — ihmistä on tullut näiltä lautoilta mereltä pelastettuina ihmisinä.

Painotan vielä sitä, että turvapaikanhakijoiden määrä on laskenut, kuten edustaja Kurvinen sanoo. Hallitusohjelmakirjaus lähtee siitä, että kiintiöpakolaisjärjestelmässä, jossa teh-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

dään yhteistyötä nimenomaan YK:n pakolaisjärjestön kanssa, autetaan kaikista vaikeimmassa asemassa olevia pakolaisia ja kiintiöpakolaisten määrää voidaan nostaa, kun turvapaikanhakijoiden määrä laskee.

16.27 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus puhuu palauttamisesta mutta ei oikeasti tee mitään palauttamisen edistämiseksi. Sopimusten solmimiseen ei ensinnäkään riitä pelkkä sisäministerin arvovalta, vaan asian pitäisi liikuttaa ulkoministeriä ja pääministeriä. Jos on tahtoa, sopimus saadaan aikaan. Ehdollinen kehitysapolitiikka, kauppapolitiikka ja viisumipolitiikka — keinoja on, mutta te ette uskalla. Sen sijaan hallitus lisää vetovoimatekijöitä tarjoamalla työlupia kielteisen päätöksen saaneille, mikä tietysti kokoomuksellekin sopii. [Jari Ronkainen: Ja keskusta siunaa!] Ovatko nämä veronmaksajalle kalliiksi tulevat kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet pitsan- ja kebabinpaistajat niitä teidän peräänkuuluttamianne huippuosaajia, vai miksi te vesitätte turvapaikkainstituution viimeisenkin uskottavuuden?

16.28 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Riikka Purralle kysymyksestä.

Kuten mainitsitte, olette hyvin perehtyneet Suomen EU-puheenjohtajuuskauden ohjelmaan. [Leena Meri: Toki me luemme ohjelmia!] Suomihan käyttää näissä keskusteluissa erilaisia keinoja: viisumipolitiikkaa, kauppapolitiikkaa, kehityspolitiikkaa. Näistä keskustellaan samoissa pöydissä kuin keskustellaan muun muassa näistä palautuksista.

Kiitos, että olette perehtyneet ja kiinnostuneita Suomen EU-puheenjohtajuuskaudesta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys hallituksen päätösten vaikutuksesta keskituloisiin (Elina Lepomäki kok)

Suullinen kysymys SKT 17/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, kokoomuksen eduskuntaryhmä ja edustaja Lepomäki.

Keskustelu

16.29 Elina Lepomäki kok: Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriö on tuonut tässä hiljan laskelman, jonka mukaan hallituksen päätökset kasvattavat tuloja keskimäärin kaikissa paitsi ylimmissä tuloluokissa. Tästä jotkut saivat vaikutelman, että keskituloisen palkansaajan verotus ei olisikaan kiristymässä. Tosiasiassa hallitus vain estää palkkainflaatiosta johtuvan kiristymisen verotukseen. Sen sijaan hallitus antaa verotuksen kiristyä sosiaaliturvamaksujen noustessa, ja etuuksia nostetaan tietysti velaksi.

Kokoomus on huolissaan siitä, kuinka Suomessa ihminen voi omalla työnteollaan nousta taustasta riippumatta keski- ja hyvätuloiseksi. Ministeri Lintilä, kysyisin teiltä: Saako keskituloinen palkansaaja samoilla tuloilla enemmän vai vähemmän käteen ensi vuonna?

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Ja salliiko Rinteen hallitus omalla työllä vaurastumisen, vai keskitättekö te pääomat sinne, missä niitä on jo valmiiksi?

16.30 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näyttää, että jatketaan siitä, mihin viime viikolla jäätiin. Kertaus on opintojen äiti. Arvostan. [Sari Sarkomaa: Kiristääkö vaiko ei?]

Tähän VM:n laskelmaan: Se pitää paikkansa, että VM:n laskelmassa todettiin, että noin 70 prosentilla tulee tulotaso nousemaan, käteen jäävä osa tulee nousemaan, mikä on mielestäni verrattain hyvä. Ja se lähtee siitä, että pienimpiin perusturvaan liittyviin etuuksiin tehdään korotukset. [Oikealta: Entä palkat?]

Te kysytte sitä, annammeko me verotuksessa tapahtua kiristymistä. Te tiedätte erittäin hyvin: hallitus ei anna verotuksessa tapahtua kiristymistä [Ben Zyskowitz: Ah, mitä saivat vartelua!] vaan se kiristys tulee sivukuluista, palkan sivukuluista, jotka ovat työmarkkinajärjestöillä. Todella mielenkiintoista kuulla, onko kokoomus sitä mieltä, että hallitus on se, joka kuittaa aina työmarkkinoitten tekemät ratkaisut sivukuluista. Se ei voi mennä niin.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

16.31 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä Suomessa veroasteeseen luetaan myös sosiaaliturvamaksut. Ja jos kyse on siitä, luodaanko Suomeen vaihtoehtoja ja työmahdollisuuksia: hallituksella on kaikki avaimet kädessään, jos se haluaisi tosiasiaa lisätä ihmisten käteen jääviä tuloja.

Jos puhutaan keskituloisesta palkansaajasta, esimerkiksi lehtorista, joka ansaitsee päätyössään noin 3 400 euroa kuussa ja haluaa tehdä lisätöitä tunnin illassa: Hän ansaitsee työstään esimerkiksi 20 euroa, siitä jää puolet käteen. Tällä lehtorilla on kaksi lasta, ja hän tarvitsisi lastenhoitajan siksi tunniksi — lastenhoitajan palkka on noin 15 euroa kotitalousvähennyksen jälkeen. Eli tämä lehtori joutuu tekemään puolitoista tuntia töitä, jotta hän voi kustantaa tunniksi itselleen lastenhoitajan. Kysynkin teiltä: onko ensi vuonna tämä aika, jonka tämä lehtori joutuu tekemään lisätöitä, lisätyötunteja, pidempi vai lyhyempi kuin tuo puolitoista tuntia, jotta hän saa palkata apua tunniksi kotiin?

16.33 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tunnistan ilman muuta tämän ongelman. Ilman muuta tunnistan. [Jukka Kopra: Onko ratkaisua?] Mutta sitten pitää ehkä pikkusen kurkata taaksepäin: Olimme samassa hallituksessa viime kaudella. [Ben Zyskowitz: Katsotaan eteenpäin!] Kevensimme tuloverotusta 1,4 miljardia, [Kokoomuksen ryhmästä: Hyvä!] mutta progressio nousi silti. Emme päässeet siitä ongelmasta eroon silläkään, että 1,4 miljardia kevennettiin tuloverotusta. Tällä hallituksella lähdettiin siitä, että tarvitaan ihmisten perusturvan korotusta, ja valittiin se, että teemme perusturvaan tiettyihin etuuksiin korotuksia, ja se, että kohdennetaan tuloverotuksen kevennys vain sinne pieni- ja keskituloihin. [Jukka Gustafsson: Oikein!]

16.34 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli hyvä, että ministeri Lintilä muisteli sitä, mitä viime vaalikaudella tapahtui. Se asian taustahan oli se, että kun laadittiin sitä kilpailukyky sopimusta, mikä toi kymmeniätuhansia työpaikkoja tähän maahan, niin osana sitä sopimusta päätettiin, että työntekijöiden sivukulut nousevat mutta

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

että valtio tulee kompensoimaan ne sivukulut verotusta keventämällä — silloin muuten sosiaalidemokraatit tässä salissa kannattivat sitä sopimusta. Ja tämän ajatuksena oli se, että ne ahkerat suomalaiset työntekijät, [Antti Lindtman: Ahkerat! — Pia Viitanen: Joilta leikattiin lomarahat!] jotka siellä tekivät ja joutuivat siis pienentämään omaa tuloaan sitä kautta, että sosiaaliturvamaksut nousivat, saivat sen verotuksessa takaisin ja heidän ostovoimansa turvattiin, mikä osittain auttoi myös siihen, että kotimarkkinat vetivät paremmin. Nyt te olette tämän siis katkaisemassa. Kysyn: minkä takia olette tehneet tämän arvovalinnan?

16.35 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Satonen, haluan muistuttaa, että vuoden 2017 budjettineuvotteluissa katsottiin hyvin selkeästi se, että hallituskaudella täyttyneet kilpailukyky sopimukseen liittyvät veronkevennykset on hoidettu, ja se todettiin silloin niissä neuvotteluissa. Itse asiassa kaivoin sen paperin ylös, ja siellä on hyvin selkeästi myös kokoomuksen kuittaus. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ohhoh!]

16.35 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus lisää valtionvelkaa, se lisää julkisia menoja, se tosiasiallisesti kiristää myös verotusta, mutta sitten ainoa, mistä hallitus tuntuu olevan kiinnostunut tässä yhteydessä, on se, millä tavoin eri tulodesiileissä mahdollisesti erinäköisinä julkisina tulonsiirtoina tulokehitys tapahtuu. Vaikuttaa vähän siltä, että hallitus ei ole kovinkaan huolissaan siitä ahkerasta suomalaisesta, joka haluaisi elättää itsensä — [Välihuuto keskustasta] ei suinkaan ja täysin riippumatta siitä, kuinka paljon tienaa. Mutta se suomalainen ahkera työntekijä tai yrittäjä, joka haluaa omalla työllään ja toiminnallaan elättää itsensä, tällainen suomalainen kärsii tämän hallituksen toiminnasta. Voi olla, että jos hän saa jotain etuuksia, niin hänelle etuuk-sien kautta jotakin ehkä jää enemmän jossakin tapauksessa käteenkin, ja tähän hallitus vetoaa, mutta nyt näyttää siltä, että keskusta on unohtanut sen työn linjan, jota se yhdessä kokoomuksen ja perussuomalaisten kanssa viime hallituksessa oli edustamassa, [Puhemies: Kysymys!] ja on siirtynyt tulonsiirtojen maailmaan työnteon maailmasta. Ministeri Lintilä, pitääkö paikkansa?

16.36 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä en kyllä rupeaisi rajaamaan ahkeria suomalaisia tulotason mukaan. [Hälinää — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Just niin! — Välihuutoja oikealta — Puhemies koputtaa] Minä tunnen lukuisia hyvin ahkeria suomalaisia, jotka hyvin minimipalkalla [Hälinää — Puhemies koputtaa] tekevät töitä. Ja jos te viittaatte keskituloisiin — mitä ikinä keskituloinen onkaan, se on toinen keskustelunaihe — niin tämän eilen julkistetun valtiovarainministeriön laskelman mukaan suurimmalla osalla keskituloisista myös näillä hallituksen ratkaisuilla käteen jäävä tulo tulee lisääntymään.

16.37 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa edustaja Rydman, haluan todeta sen, että tämä hallitus haluaa varmistaa sen, että näitten ahkerien — riippumatta tulotasosta — suomalaisten lapset saavat koulutusta varhaiskasvatuksesta aina sinne yliopistoon asti tulevaisuudessa, tavalla, jossa tulotaso ei vaikuta millään tavalla siihen, miten ihmiset saavat koulutusta. Tämä hallitus haluaa varmistaa sen, että ikääntyvät ihmiset voivat saada hoitoa turvallisesti ilman, että tarvitsee pelätä vanhentumista. [Oikealta: Koska se hoitajamitoitus tulee?] Tämän hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että suomalai-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

nen yhteiskunta on oikeudenmukaisempi tämän hallituksen päättäessä tehtävänsä kuin se oli ennen sitä.

16.38 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki ovat varmasti yhtä mieltä siitä, että työllisyyden kasvu on kriittisen tärkeää julkisen talouden ja näin ollen kaikkien yhteiskunnan tuottamien palvelujen rahoituksen kannalta. Keskeinen kannustinloukku syntyy siitä, että työn vastaanottaminen ei varsinkaan pienemmissä tulo-luokissa aina kannata, koska tuloista jää liian vähän käteen. Tähän voidaan tietysti vaikut-taa suoraan verotuksella, mutta vähintään yhtä tärkeitä ovat esimerkiksi asumis- ja liikku-miskustannukset, jotka nousevat kaiken aikaa. Eli sen sijaan, että saivarrellaan siitä, vähe-neekö käteen jäävä raha suoraan verotuksen takia vai veroluonteisten maksujen ja työvoi-man sivukulujen kautta, miten hallitus aikoo edistää sitä, että myös suorittavan työn sekto-rilla ja matalampipalkkaisilla aloilla työn tekeminen ja työn vastaanottaminen olisi kannat-tavampaa?

16.39 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho nosti esille tärkeän kysymyksen, asumiskustannukset työnteon kannattavuuden näkökulmasta.

Tämän hallituksen tehtävänä on laajentuneiden maankäytösopimusten kautta hakea kohtuuhintaisen asumisen rakentamista eri puolille Suomea niihin keskuksiin, joissa asu-misen hinta nousee erityisesti kysynnän näkökulmasta. Se on yksi tärkeä kokonaisuus, mitä viedään eteenpäin.

Toinen tärkeä kokonaisuus on se, että halutaan infrastruktuurin rakentamisella vauhdit-taa maankäytösopimusten syntymistä tavalla, joka vaikuttaa asumisen hintaan pitkällä tähtäimellä ja tulevaisuuteen niin, että työnteke on kannattavampaa. Jos ajatellaan näitä so-siaaliturvan parantamiseen liittyviä toimenpiteitä nyt päätetyllä tavalla, niihin liittyy se, että esimerkiksi eläkkeitten korotusten osalta asumistukimenot eivät tule lisääntymään ei-vätkä vähenemään. Asumistuki ei vaikuta näitten ihmisten turvan kehittämiseen. [Sari Sar-komaa: Menot lisääntyvät!]

16.40 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Tämä hallitus on pa-rantamassa meidän teollisuutemme kilpailukykyä energiaverotusta uudistamalla. Se on to-della hieno asia. Me olemme kohentamassa meidän vientiväyliämme, ja pari viikkoa sitten kuultiin, että tulevaisuudessa yritykset voivat soveltaa kaksinkertaisia poistoja, mikä on omiaan parantamaan heidän investointikykyään. Uskon, että jopa kokoomuksesta saattaa tulla tukea tälle ajatukselle. Ministeri Lintilä, millä aikataululla tämä uudistus saadaan vie-tyä läpi?

Ärade talman! För att göra det lättare för våra företag att investera kommer man att kunna tillämpa dubbla avskrivningar. Det är en enormt fin grej som jag tackar regeringen för. Mi-nister Lintilä, med vilken tidtabell kommer vi att genomföra den här reformen?

16.41 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhe-mies! Edustaja Adlercreutz otti tärkeän kokonaisuuden eli meidän investoijiemme kannus-tamisen, ja mainitsitte tuplapoistot. Meillä on mukana siellä paletissa myös aineettomien oikeuksien 50 prosentin verovähennyksen nostaminen, joka on myös tärkeä. Näistä mo-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

lemmista tullaan tekemään selvitykset, ja ne pyritään laittamaan mahdollisimman nopeasti liikkeelle. Tavoite on se, että me olisimme ensi vuoden alusta jo eduskunnassa näitten lakien kanssa.

16.41 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan muistin virkistämiseksi täytyy sanoa, että viime kaudella vasemmistoliitto oli se eduskuntaryhmä, joka vastusti kiky-sopimuksiin liittyviä lakimuutoksia. [Ben Zyskowiec: Ainoa puolue. Vihreät kannatti, demarit kannatti!] Emme vastusta työmarkkinajärjestöjen sopimusoi-keutta. Se kuuluu niille, ne hoitakoot sen puolen, jotka ovat asianosaisia. Kysyisin kuitenkin: kun tiedetään nyt, että me haluamme edistää polkuja, jotta jokaisella suomalaisella on mahdollisuus valmistua lehtoriksi tässä maassa, eli koulutuspolkuun laitetaan enemmän rahaa, ja kun lomarahaleikkauksista nyt luovutaan, onko tämä hallitus mahdollistanut sen, että kunnilla on se resurssi mahdollistaa se, että näitten lehtoreitten palkkataso nousee vuositasolla?

16.42 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus budjettiesityksessään on tätä asiantilaa korjannut: 257 miljoonaa pysyviä tulolisäyksiä kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Ja kertaluontoisena korvauksena jo tämän vuoden puolella lisäbudjetilla tullaan esittämään 230 miljoonaa euroa, jotta voidaan kuntien taloustilannetta korjata. Tämä hallitus tulee kaiken kaikkiaan kuntataloutta parantamaan 1,1 miljardia euroa erilaisilla valtionosuusjärjestelmän kautta tulevilla erillä. Tavoitteena on se, että tällä hetkellä kuntien ennakkoperintään liittyviä, kuntien tulorekisterikokonaisuuteen liittyviä ongelmia voidaan hoitaa myös kirjanpitolainsäädäntöä kehittämällä. On tärkeää, että myös tämä lomarahakysymys saadaan hoidettua nyt kuntoon sillä tavalla, että yhdelläkään ahkeralla suomalaisella julkisen sektorin työntekijällä lomaraha ei enää leikkaannu.

16.43 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Lintilä, vahvistitte siis, että tyypillisen palkansaajan verotus kiristyy ensi vuonna. [Välihuutoja vasemmalta] Se on erittäin surullinen uutinen. On erittäin hyvä toki, että satsaatte koulutukseen, valitettavasti toki velaksi. Mutta tosiasia on se, että Suomessa jo tällä hetkellä koulutus lyö leiville verrattaen huonosti, kun katsotaan eurooppalaisessa perspektiivissä. Meillä on bruttopalkat monella alalla huonommat, nettopalkoista puhumattakaan. Sitten kun mennään siihen ostovoimaan eli siihen, mitä niillä euroilla saa eli esimerkiksi mitä tälle lehtorille jää käteen ja mitä hän niillä euroilla saa, niin onhan se outoa, että joutuu tekemään omaa työtään enemmän ostaakseen toisen ihmisen työtä vähemmäksi ajaksi. Valitettavasti tämä kehitys tällä kaudella kääntyy, ja kysynkin: miten luulette, että tämä vaikuttaa teidän työpaikkatavoitteeseenne? Jo nyt ekonomistit epäilevät, riittävätkö edes nuo 60 000 työpaikkaa, [Puhemies koputtaa] jotka olette luvanneet luoda tällä kaudella. [Puhemies koputtaa] Niitä tarvitaan huomattavasti enemmän, ja valitettavasti verotuksen kiristäminen [Puhemies koputtaa] heikentää työpaikkojen luontia entisestään.

16.45 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai veronkiristykset ovat aina valitettavia, mutta kuten sanoin, tässä ne tulevat pal-kan sivukuluista. [Elina Lepomäki: Sillä ei ole mitään väliä! — Sari Sarkomaa: Ihan samoja euroja ne on!] Olen edelleen sitä mieltä, että minä pitäisin hyvin outona sitä, että hallitus

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

ilmoittaisi työmarkkinajärjestöille, että oli teidän päätöksenne sivukulujen mukaan mikä hyvänsä, niin me kuittaamme sen. Sen päässä olisi tasavero. No, tietysti jotkut voivat toivoa tasaveroa, itse kyllä olen edelleen progressioitten kannalla. Työn kannattavuudessa, työllistymisessä pitää muistaa taas koulutus. Kaikki tilastot osoittavat sen, että koulutetumpi osa tulee helpommin työllistymään. Nämä ovat niitä perusasioita, joita laitetaan kuntoon, plus muistetaan ne ihan pienimmällä tulolla olevat, joihin hallitukselta tulee nyt panostuksia. [Maria Guzenina: Oikea priorisointi!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys hallituksen ilmastotoimien edistymisen mittaamisesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 18/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, Liike Nyt, edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.46 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa rouva puhemies! Eilen puhuttiin ilmastomuutoksesta New Yorkissa, ja siitä on keskusteltu paljon. Olisin kysynyt hallitukselta: onko teillä mitään konkreettisia mittareita, millä te tulette tulevaisuudessa katsomaan, miten teidän asiat ovat edistyneet? Tällä hetkellä ei ole minkäänäköisiä mittareita eikä tiedetä, miten edistytään näissä kaikissa projekteissa, mitä tehdään. Nyt se on semmoista höttöä vain, että puhutaan koko ajan.

16.47 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoittelen, edustaja Harkimo, että ympäristö- ja ilmastoministeri ei ole paikan päällä ja tämä vastaus nyt tähän kysymykseenne on vähän ontuva.

Meillä on tällä hetkellä valmistelussa eri sektoreilla, kaikissa ministeriöissä, mittaristoa, jolla voidaan todentaa sitä, mitä tapahtuu ilmaston lämpenemisen torjunnaksi. Ollaan juuri ministeri Kulmunin — joka nyt ei ole hänkään paikalla — sektorilla lähdetty liikkeelle eri teollisuuden tuotannonhaarojen kanssa siinä, että läpikäydään sitä, mitä näitten osalta voidaan tehdä tässä kysymyksessä. Konkreettisten mittareitten avulla sitten arvioidaan, tuleeko lopputulosta. Tällä hetkellä en osaa sanoa teille, miten tämä mittaristo loppujen lopuksi rakentuu, mutta vahva tavoite meillä on se, että 2035 Suomi on hiilineutraali ja pian sen jälkeen hiilinegatiivinen, niitten toimenpiteiden johdosta, jotka tällä vaalikaudella lähtevät käyntiin.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Koska vastuuministeri ei ole nyt paikalla, tämän kysymyksen käsittely tällä kyselytunnilla päättyy tähän.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

2.4. Suullinen kysymys syrjäytymisestä sisäisen turvallisuuden kannalta (Heidi Viljanen sd)

Suullinen kysymys SKT 19/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Viljanen.

Keskustelu

16.48 **Heidi Viljanen sd:** Arvoisa puhemies! Aiemmin viikolla käsitelimme täällä salissa kansalaisaloitetta lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Useampi kertoi kokemuksistaan koulukiusaamiseen liittyen ja jakoi omakohtaisia koskettavia tarinoitaan. Kerromukset kiusaamisesta pysäyttävät joka kerta. Kiusaaminen voi olla alkusysäys myöhemmälle syrjäytymiselle. Siksi jokaisella lapsella ja nuorella pitää olla oikeus turvalliseen ja ymmärtävään aikuiseen, mieluummin moniin.

Rinteen hallituksen ohjelman mukaan eriarvoisuuden kasvu ja syrjäytyminen ovat hallituskauden keskeisiä haasteita oikeusvaltion näkökulmasta. Syrjäytyminen on sisäisen turvallisuutemme yksi suurimmista uhista. Ministeri Ohisalo, kun te vastaatte sisäisestä turvallisuudesta, miten te näette syrjäytymisen osana sitä ja mihin toimiin aiotte ryhtyä tilanteen parantamiseksi?

16.49 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Kiitos edustaja Viljaselle erittäin tärkeästä kysymyksestä. Kuten mainitsitte, on todella niin, että sisäministeriön omissa selvityksissä jo vuosia on todettu sisäisen turvallisuuden suurimmaksi uhkaksi syrjäytyminen. Aina kun ihmiset jäävät jollain tavalla yhteiskunnan sivuun, marginaaleihin, ulkopuolelle, tilanteeseen, jossa he kokevat, että heille ei ole paikkaa, heitä ei kuunnella, he eivät voi vaikuttaa, on kyse myös siitä, että tässä yhteiskunnassa turvatomuus lisääntyy.

Tällä hallituskaudella tehdään muun muassa sisäisen turvallisuuden selonteko. Olen viimeksi tänään keskustellut siitä, ja me aiomme tehdä sen itse asiassa vuotta nopeammin kuin mitä on ollut muun muassa hallintovaliokunnan pyyntö eli ensi vuoden loppuun mennessä — siinä missä tulevat puolustuspoliittinen selonteko ja ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko, niin yhtä aikaa tulee sisäisen turvallisuuden selonteko, jossa tämä teema nostetaan aivan keskiöön. Hallitusohjelma lähtee siitä, että kukaan ei jää ulkopuolelle. Sitä varmistetaan koulutukseen panostamisella, sosiaaliturvapanostuksilla ja muun muassa asumisen kohtuuhintaistamisella.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys sähkön verotuksesta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 20/2019 vp

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Östman.

Keskustelu

16.50 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Hallituksen budjettiesitys osuus ikävällä tavalla harvaan asutulla maaseudulla asuviin. Samaan aikaan sähköverkkoyhtiöt korottavat sähkönsiirtomaksujaan.

Ruotsissa harvaan asutuilla seuduilla on alempi sähkövero. Kaksi vuotta sitten sähköveron noston yhteydessä Pohjois-Ruotsin asukkaat saivat kolmanneksen verohelpotuksen sähköverosta. Suomessa suuret sähkönsiirtomaksut ja korkeat verot tekevät öljystä lämmityslähteenä edelleen houkuttelevan, mikä ei edistä Suomen hiilineutraalisuustavoitteita. Sähköveron laskeminen saattaisi nostaa sähköveron kokonaiskertymää, jos siirtyminen öljylämmityksestä sähköllä toimiviin ilmapumppuihin tai maalämpöön nopeutuisi. Sähköveron laskeminen nopeuttaisi näin ollen siirtymistä vähäpäästöisten energialähteiden pariin.

Kysynkin valtiovarainministeriltä: mikä on hallituksen kanta porrastettuun sähköveroon sekä Ruotsin mallin käyttöön ottamiseen Suomessa?

16.51 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Östman nosti esille nämä sähkönsiirtomaksut. Tässä yhteydessä täytyy todeta se, että tämä on kyllä huomattu jo aikaa sitten hallituksessa. Tähän asiaan pitää puuttua. Meillä on tällä hetkellä valmistelussa toimenpiteet, joilla voidaan laskea sähkönsiirtohintoja. Siellä on kolme elementtiä: Ensimmäinen elementti on se, että velvoitetta pistää niitä verkkoja maan alle mietitään uudelleen, ehkä väljennetään. Toinen on poistoajkojen muutokset, joilla tavoitellaan sitä, että poistoajat eivät ole niin lyhyitä ja saadaan sitä kautta tilaa tälle hinnanalennukselle. Kolmas on sitten puhdas katto sähkönsiirtoverkon maksuihin, [Leena Meri: Perussuomalaisen ehdotus!] koska ne johtavat käytännössä siihen, että sähkön varsinainen energiahinta on halvempi, edullisempi kuin sähkönsiirtoverkon hinta, ja tätä täytyy korjata.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Edustajia, jotka haluavat esittää lisäksymyksen, pyydän nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

16.52 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me politiikantekijät tiedämme hyvin, että energiapoliittiset ratkaisut pitää tehdä pitkällä aikajänteellä. Sen varassa, mitä tällä hetkellä energiantuotannosta tiedämme, on selvää, että ilman merkittävää ydinvoiman lisärakentamista Euroopan teollisuuden ja lämmityksen irtikytkentä fossiilisista ei tule onnistumaan. Kysynkin pääministeriltä: onko hallitus aloittamassa prosessia ydinvoimalainsäädännön tarkistamiseksi?

16.53 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä meillä on kaksikin käynnissä olevaa ydinvoimahanketta, jotka toivottavasti jossain vaiheessa ovat osa sitä välttämätöntä perusvoiman lisäystä, mikä Suomessa tarvitaan, jotta teollisuus voi kasvaa, jotta Suomessa voidaan rakentaa kestävää talouskasvua. Tällä het-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

kellä tiedossa olevista merkittävistä energiateknologioista ydinvoima on yksi keskeisiä perusvoiman turvaamiseksi.

Hallituksella ei ole tällä hetkellä hanketta, jolla ydinvoimalainsäädäntöä oltaisiin muutamassa, mutta olemassa olevan lainsäädännön puitteissa voidaan hyvinkin varmistaa se, että meillä riittää perusvoimaa myös ydinvoiman kautta.

Pitää satsata myös uusiutuvan energian lähteiden tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Pitää satsata tutkimukseen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa näitten asioitten eteenpäin viemiseen. Se on meille tärkeätä. Innovaatiotoiminta, tutkimus, uusien energiamuotojen tulevaisuuden vahvistaminen — se on suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuutta.

16.54 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Adlercreutz tässä aikaisemmin otti esille teollisuuden energiaverotusta koskevan hallitusohjelmaan sisältyvän muutoksen, joka helpottaa teollisuudessa siirtymistä pois fossiilisista.

Hallitusohjelma sisältää myös laajemman ilmastoperusteisen energiaverouudistuksen. Tiedustelin valtiovarainministeriltä tämän uudistuksen valmistelun aikataulua.

16.55 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä energiaverouudistuksen työryhmä lähtee liikkeelle vielä tässä loppuvuodesta, ja ensi vuoden aikana tämä tulee saada valmiiksi. Tämä tulee olemaan merkittävä, iso kokonaisuus, ja tässä varmaan myös on vaikutuksia paljon peräänkuulutettuihin yritystukiin ja niitten käyttäytymiseen. Tämä kokonaisuus käydään tässä työssä läpi.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys ulosoton suojaosuuden korottamisesta (Hanna Huttunen kesk)

Suullinen kysymys SKT 21/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, keskustan eduskuntaryhmä, edustaja Huttunen.

Keskustelu

16.55 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Ulosotossa on yli puoli miljoonaa suomalaista. Syitä on monia, niin kuin on meitä ihmisiäkin. Kaikki ovat jonkun läheisiä: he ovat perheenjäseniä, sukulaisia, ystäviä tai työkavereita. Myös taloudellisiin vaikeuksiin joutuneet ihmiset tarvitsevat toivoa tulevaisuuteen, toivoa, että tästä selvitään. Yksi ratkaisu on ulosoton suojaosan korotus. Keskusta on tätä esittänyt jo viime vaalikaudella. Se tekisi monelle ihmiselle työnteosta kannattavampaa ja vähentäisi tarvetta turvautua toimeentulotukeen. [Sanna Antikainen: Keskusta oli viime vaalikaudella pääministeripuolue!]

Hallitusohjelmassa on sovittu, että ulosoton muutostarpeet selvitetään pikaisesti nyt vaalikauden alussa. Oikeusministeri Henriksson, valmisteluja on tietenkin tehtävä huolella, mutta milloin ulosotossa olevat ihmiset voivat odottaa suojaosan korotuksen toteutuvan?

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

16.56 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Huttuselle tästä tärkeästä kysymyksestä. Se on toki niin kuin esititte, että liian moni suomalainen on ylivelkaantunut ja liian monessa taloudessa kärsitään siitä, että raha ei kerta kaikkiaan riitä.

Tämä hallitus haluaa panostaa tähän ylivelkaantumisen ongelmaan. Sen takia me lisäämme myös velkaneuvoja. Me haluamme, että tulevaisuudessa ihmiset, myös meidän lapsemme ja nuoremme, ymmärtävät talouden päälle paremmin kuin tänä päivänä, ymmärtävät, mitä on korko ja mikä on pikavippi, mitä se tarkoittaa, jos lainaa ottaa — sitä, että se laina on myös maksettava takaisin — ja mikä sen lainan hinta on.

Tässä hyvässä hallitusohjelmassa on myös, niin kuin edustaja tässä nosti esille, käsitelty tätä ulosoton suojaosuutta, ja oikeusministeriö on nyt käynnistämässä tätä hanketta. Tarkoitus on, että parannetaan tässä ylivelkaantuneitten asemaa. Kuitenkin [Puhemies koputtaa] sanon myös sen, että se on monimutkainen lainsäädäntö, [Puhemies: Aika!] ja tähän aikatauluun vielä palataan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys perhekeskuksista (Mirka Soinikoski vihr)

Suullinen kysymys SKT 22/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, vihreiden eduskuntaryhmä, edustaja Soinikoski.

Keskustelu

16.57 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa rouva puhemies! Lasten ja nuorten syrjäytymiseen puuttumisesta käytiin tässä salissa aiemmin tällä viikolla arvokas ja tärkeä keskustelu. Valmiutta hyvään parlamentaariseen lapsistrategiatyöhön löytyy yli puoluerajojen, ja syrjäytymisen ehkäisy on yhteinen tavoite meille kaikille.

Ylisukupolvinen lastensuojelun asiakkuus ja huono-osaisuus periytyy. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia on yli 18 000, ja heistä useimpien vanhemmat olivat saaneet toimeentulotukea. Työttömyys, pitkäaikaissairaudet ja riittämättömät mielenterveys- ja päihdepalvelut korostuvat huostaanottojen taustasyissä. Kysynkin ministeri Kiurulta: miten perhekeskukset liitetään osaksi tulevien sote-keskusten toimintaa?

16.58 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ne liitetään, sillä hallitus näin päättää. Ja me tänään juuri käsitelimme [Sari Sarkomaa: Tämähän tulee niin kuin hoitajamitoitus! — Ben Zyskowiec: Muutaman tunnin työ!] sosiaali- ja terveystieteissä ministeriryhmässä sitä, millä tavalla tulevaisuuden sote-keskukset tulevat tässä maassa toimimaan. Tulemme sitä tukemaan merkittäväällä rahapanoksella, ja tulemme varmistamaan myöskin tämän yhteydessä, että perhekeskukset tulevat osaksi tätä pitkää linjaa.

Esititte kysymyksessänne myös huolia tulevaisuuden lastensuojelusta. On aivan selvää, että lastensuojelun resurssit kaiken sen jälkeen, mitä olemme todeksi nähneet, ovat liian

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

aliresursoituja. Hallitusohjelmassa päätettiin, että lastensuojeluresursseja lisätään, mutta ne lisäykset toteutetaan niin, että ne todella näkyvät myös lastensuojelussa. Niitä rahoja ei tulla käyttämään mihin tahansa. Täten lastensuojelun henkilöstömitoitusta selkeästi parannetaan, [Puhemies koputtaa] ja tämä osaltaan voi [Puhemies koputtaa] vaikuttaa siihen, että moni [Puhemies koputtaa] voi saada paremman alun elämälleen.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.8. Suullinen kysymys Brexitin vaikutuksesta Suomen ja Britannian kauppakumppanuuteen (Anders Norrback r)

Suullinen kysymys SKT 23/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys, ruotsalainen eduskuntaryhmä, edustaja Norrback.

Keskustelu

16.59 Anders Norrback r: Arvoisa puhemies, ärade talman! Finlands export till Storbritannien var senaste år värd över 2,8 miljarder euro, 4,5 procent av vår totala export. Utrikesministeriet uppskattar att det bor ungefär 20 000 finländare i Storbritannien. Både vår export och vardagen för våra medborgare bosatta i Storbritannien riskerar att rubbas med brexit. Att Storbritannien nu lämnar EU är illa både för Storbritannien och för EU och inte minst för Finland. Hur ska vi garantera att våra företag kan fortsätta sina handelsrelationer med Storbritannien efter brexit?

Arvoisa puhemies! Ongelma on, kuten pääministeri Rinne on todennut, että Britannialta ei ole tullut konkreettisia ehdotuksia työstettäväksi koskien Britannian EU-eroa ja keinoja tilanteen ratkaisemiseksi. Britannian EU-eroon liittyy tietenkin suuria talousintressejä, ja se koskettaa sekä Britanniaa että EU:n kansalaisia ja myös Suomea. Nyt kysyisin eurooppaministeri Tuppuraiselta: miten voidaan parhaiten turvata, että suomalaiset yritykset voivat myös brexitin jälkeen jatkaa kauppakumppanuussuhteitaan Britannian kanssa?

17.01 Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tästä ajankohtaisesta kysymyksestä. Kalenteriin katsomalla huomaamme, että brexitin aikaraja lähestyy. Se on nyt tällä kertaa asetettu lokakuun loppuun mennessä, ja meidän täytyy varautua kaikkeen. [Sanna Antikainen: Lokakuun loppuun vai syyskuun loppuun?] Luonnollisesti varautumista koordinoidaan yhdessä EU-maiden kanssa komission tekemien esitysten pohjalta, ja teemme omat kansalliset varautumistoimimme. Itse asiassa viimeksi eilen hallitus pääministeri Rinteen johdolla iltakoulussa tarkasteli tätä tilannetta.

Se, miten elinkeinoelämä varautuu, riippuu tietysti kovasti yrityksestä ja siitä, millä toimialalla se toimii, mihin se on sijoittautunut ja niin edelleen, mutta joka tapauksessa meidän on tehtävä kaikkemme, että tietoa on tarpeeksi. Tässä suhteessa olemme yhteistyössä

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Elinkeinoelämän keskusliiton kanssa ja muiden etujärjestöjen kanssa koonneet tietopaketteja, joita löytyy kattavasti muun muassa valtioneuvoston sivuilta.

Onneksi, arvoisa rouva puhemies, Suomen arvioidaan jäävän EU-maiden neljänneksi pienimmäksi kärsijäksi arvonlisäveron suhteen, mikäli sopimukseton brexit toteutuisi. En halua vähätellä brexitiä, se on joka tapauksessa tappio mutta kuitenkin asia, jonka kanssa meidän vain täytyy voida sitten elää.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Jani Mäkelän vapautuspyyntö pankkivaltuuston jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 7/2019 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 27.9.2019 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 27.9.2019 kello 10.

4. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2018

Kertomus K 1/2019 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 1/2019 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 1/2019 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta.

Keskustelu

17.03 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Jotta Suomi kukoistaa muutosten tulessa, tarvitsemme rohkeaa, eduskunnan alaisena toimivaa tulevaisuustalo Sitraa, jonka tehtävänä on rakentaa huomisen menestyvää Suomea. Suuret kiitokset selkeästä ja ajatuksia herättävästä vuosikertomuksesta, jonka nimi on osuva: ”Sanoista tulevaisuutekoihin”.

Itse tutustuin Sitraan Suomen 100-vuotisjuhlavuoden Ratkaisu 100 -haastekilpailun yhteydessä. Osallistuin Haaste.io-tiimin kanssa kilpailun finaaliin, jonka aikana saimme erittäin tasokasta koulutusta ja valmennusta viheliäisten ongelmien ratkomiseen. Hyvin erilaiset tiimit törmäytettiin toisiinsa, saatettiin oppimaan toisiltaan. Vuorovaikutuksessa syntyi aivan uutta. Haastekilpailuja kannattaisi koulutusmielessä järjestää jatkossakin, kunhan idean kanssa aivan alusta lähteville toteutetaan omat sarjat.

Tulevaisuuteen tähtäävä koulutus on yksi Sitran tärkeimmistä tehtävistä, sillä Suomen menestyminen perustuu huipputaustaan ja jokaisen suomalaisen elinikäiseen oppimi-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

seen. Tarvitaan myös luottamusta ja kansainvälisyyttä. Sitra on muutoksenteekijä, jolla on valta ja vastuu tarttua tulevaisuuden monimutkaisiin haasteisiin. Sen tehtävä on haistella maailmaa muovaavia megatrendejä, kartoittaa Suomen tulevaisuuden suuntia, toimia mahdollisuuksien maahantuojana ja konseptoida uusia mahdollisuuksia ja sysätä uudistuksia vauhtiin.

Minua vakuuttaa erityisesti se, että Sitra yhdistää ajattelun ja tekemisen. Se toimii ajatus- ja toteutusparina, jonka tekeminen pohjaa tutkittuun tietoon ja näkemykseen. Näin se rakentaa vahvaa perustaa muutoksille. Sitra kouluttaa, rahoittaa, tuo yhteen, kutsuu koolle laajoja verkostoja ja viestii niistä. Kaiken toiminnan ytimessä on yhdessä tekeminen.

Arvoisa puhemies! Sitran esiin nostamat teemat vaihtelevat, ja niiden tuleekin vaihdella trendien mukaan. Teen tästä ansiokkaasta toimintakertomuksesta kaksi nostoa: toinen on toimintatapa, ja toinen laajempi, perustavaa laatua oleva periaate.

Sitra on kehittänyt dialogiin perustuvan Erätauko-menetelmän, joka on toimintamalli rakentavan yhteiskunnallisen keskustelun käymiseen. Sitähän meilläkin on tarkoitus täällä istuntosalissa sivistyneesti harjoittaa. Erätauko on mahdollisuus pysähtyä ja harkita asioita rauhassa. Roolit, tittelit ja oppiarvot heitetään syrjään ja puhutaan tasavertaisesti. Kuka tahansa voi tuoda eri lähtökohdista tulevia ihmisiä kokoon ja keskustelemaan. Mukaan halutaan saada myös sellaisia, joita ei yleensä tavoiteta. Tällainen dialogi vahvistaa demokratiaa ja luo luottamusta. Sitä yhteiskuntamme kaipaa kovasti, juuri nyt.

Toisena asiana nostan esille elinikäisen oppimisen, joka on meille kansalaisoikeus ja myöskin -velvollisuus. Pidetään itsemme ajan tasalla. Ihminen oppii koko elämän ajan, emme tule koskaan valmiiksi. Kyky oppia uutta on elämää ylläpitävä voima. Sen ansiosta voimme onnistua, kehittyä ja iloita saavutuksistamme. Se auttaa vaikka läpi harmaan kiven. Elämänmittaisen oppimisen merkitys korostuu, kun digitalisaatio ja globalisaatio muokkaavat elämäämme, työelämää ja yhteisöjä ennennäkemätöntä vauhtia. Suomen hyvinvointi ja kilpailukyky rakentuvat osaamiselle. Emme saa päästää sitä ruostumaan. Osaamisen uudistaminen on tulevina vuosina yksi yhteiskuntamme keskeinen tehtävä. Uuden oppimisen haaste koskee myös työikäistä väestöä koulutustaustasta riippumatta. Sen takia on tärkeää, että hallitusohjelman mukaisesti jatkuvan oppimisen parlamentaarinen työryhmä aloittaa työnsä mahdollisimman pian. Odotan innolla tätä työskentelyä.

Arvoisa puhemies! Kuten valiokunnan mietinnössä sanotaan, itsenäinen asema edellyttää Sitralta vastuullisuutta ja avointa suhdetta yhteiskuntaan. Tarvitaan toiminnan läpinäkyvyyttä ja arviointia. Tarvitaan toimivaa keskusteluyhteyttä eduskunnan ja Sitran välillä. Tarvitaan yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Vuonna 2018 eduskunta täsmensi Sitran roolia julkisena toimijana. Se oli tarpeen. Sitran kannattaa olla riittävässä määrin jatkossakin oman tien kulkija, joka ottaa myös riskejä. Sitran tulee saada säilyttää itsenäinen, kokeileva ja tulevaisuuteen katsova toimintatansa. Näin se tuo Suomeen ja päätöksentekoon kokeilevaa kulttuuria ja yrittävää asennetta.

17.10 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Sitra on tuonut paljon lisäarvoa suomalaisen yhteiskunnan tapaan keskustella, uudistaa ja myös lisätä kokeilukulttuuria. Sitran varallisuuspääoma on antanut hyvän mahdollisuuden sille katsoa rohkeasti monenlaisia uusia lähestymiskulmia suomalaisen talouden kannalta.

Olin mukana tässä parlamentaarisessa työryhmässä, jonka tehtävä oli arvioida Sitran tehtävää, hallintoa ja rahoitusta. Tuossa työryhmässä kävimme hyvin perusteellisesti Sit-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

ran tehtävää läpi. Tämän arviointityöryhmän pohjalta meillä sitten kohta on edessämme jälleen Sitraa uudistavat lakihankkeet, jotka tulevat yhä enemmän parantamaan Sitran toimintakykyä. Yksi keskeinen asia tässä Sitran tulevaisuustoiminnassa on se, että sen parlamentaarista otetta myös lisätään. Tämän työryhmän yksi keskeisiä asioita oli se, että se toteisi sen, että on hyvä, että Sitran hallintoneuvostossa on kaikkien puolueiden edustus eikä vain joidenkin suurien ryhmien edustus. Minusta tämä on oikea tapa silloin, kun käsitellään sellaista yhteisöä, joka on täysin eduskunnan määräysvallan alla ja joka käyttää julkisia varoja, joita sille on runsaasti siunaantunut. Odotan tätä lakiesitystä ja toivon, että se esitys huomioi kaiken sen, mitä tämä parlamentaarinen työryhmä mietinnössään tänä keväänä jätti tiedoksi ja toiveiksi.

17.12 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota samaan asiaan, mihin edustaja Laukkanen tuossa edellä, elikkä siihen, että Itsenäisyyden juhluvuoden rahasto on koko eduskunnan rahasto ja, voisi sanoa, koko kansan rahasto, ja siinä mielessä se, että parlamentaariset hallintomallit toteutuvat, on äärimmäisen tärkeää. Ja tietenkin jos ajatellaan Sitran tehtävää olla uudenlaisten ideoitten, avauksien, koulutuksen, verkostoitumisen mahdollistajana, niin siinäkin mielessä on aika hankalaa ajatella, että hallintomalli voisi olla jollakin tavalla kallistunut.

No, ehkä näistä Sitran viimeaikaisista tutkimuksista erityisesti nämä ilmastoon liittyvät avaukset ovat olleet julkisenkin keskustelun aiheina. Tietysti on hyvä, että rävytetään ja saadaan keskustelua aikaiseksi, mutta täytyy sanoa, että tuossa keväällä, kun Sitra tuli ulos — en tiedä, oliko osittain median värittämääkin — sillä viestillä, että suomalaisten pitäisi lopettaa yksityisautoilu ja lopettaa lihansyönti ja maidonjuonti, niin on aivan selvää, että tämäntyyppiset avaukset entisestään kärjistyvät sitä keskustelua, mitä Suomessa aiheen ympäriltä käydään. Siinä mielessä aina toivoo, että kun tehdään tällaisia keskustelun-avauksia, niin myöskin muistetaan, mihin ilmastoon niitä tuodaan. Ja sitten toisaalta myöskin se, että jos on tarkoitus edistää nimenomaan ilmastonmuutoksen ehkäisyä, niin silloin ehkä myöskin sillä, miten viesti puetaan, on merkitystä.

Tuossa 30 askeleen ohjelmassa tässä Sitran avauksessa haluttiin osoittaa, millä tavalla Suomi pystyy entistä suurempiin päästövähennyksiin, ja ajateltiin, oliko peräti vuoteen 2030 mennessä, että noin 75 prosenttia pitäisi suomalaisten tehdä näitä päästövähennyksiä — olivathan ne monetkin näistä avauksista aika radikaaleja. Ja jos ajatellaan Suomen ilmastoa, niin kyllähän se, että siellä tosiaankin tästä yksityisautoilusta ajateltiin, että noin vain siirryttäisiin sähköpyöräilyyn tai pyöräilyyn ylipäätänsä, melkoinen utopia on ottaen huomioon olosuhteet eri puolilla Suomea ja se, ettei meillä esimerkiksi julkista liikennettä kovin paljon tuolla maaseudulla ole tarjolla.

Ja myöskin sitten tässä tutkimuksessa tuli tällainen vastakkainasettelu, missä lähdettiin vahvasti maatalouselinkeinoon syylistämään. Kuitenkin nyt sen jälkeen on tullut muita raportteja, joissa on kerrottu, että itse asiassa nämä maatalouden päästöt ovat huomattavasti vähäisemmät, mitä on kuviteltu, ja siinä mielessä tämä yhden elinkeinon tikunnokkaan nostaminen ei tässäkään palvellut sitä.

Mutta kaiken kaikkiaan voisi sanoa, että Sitra on tehnyt vuosikymmenten aikana erinomaisen hyvää työtä, ja täytyy toivoa, että nimenomaan se sellainen tutkimuksen riippumattomuus säilyy Sitrassa. Se on kaikkein parasta tulevaisuustyötä, mitä Suomessa voidaan tehdä.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

17.15 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Sitra on vahva tulevaisuudentekijä. Yli puolen vuosisadan toimintansa aikana Sitra on tehnyt erittäin ansiokasta tutkimustyötä riippumattomasti ja itsenäisesti, ja nyt kun lakeja ollaan Sitraa koskien uudistamassa, niin toivoisin, että tämä sama ote säilyy. Eduskunta on toki siinä valvovana elimenä, mutta se myös mahdollistaa sen, että eduskunta antaa vapaat kädet Sitralle toimia, koska Suomessa tarvitaan sellainen tutkimuslaitos, joka uskaltaa ottaa riskejä, tutkii sellaisia asioita, joihin muut eivät ehkä lähtisi ollenkaan mukaan, koska siihen sisältyy taloudellinen riski. Tämä on mielestäni se ensimmäinen edellytys, joka pitää säilyttää, riippumattomuus, itsenäisyys toimia tutkijana erilaisissa projekteissa, tutkia uusia asioita, sellaisiakin asioita, joita esimerkiksi niin sanotulla yritysrahalla ei lähdettäisi ollenkaan tutkimaan ja joihin julkisen rahan saantikin esimerkiksi joidenkin hankkeiden kautta voisi olla vaikeaa.

Sitralla pitää säilyä itsenäinen toimintakyky, ja se varmistetaan vain sillä, että sillä on itsenäinen rahojen käyttö edelleenkin. Sitraan tehtiin aikanaan yli viisi vuosikymmentä sitten pääomittaminen, ja sen pitää säilyä edelleen itsenäisenä. Se pystyy omilla tuotoillaan hoitamaan tietenkin nämä normaalit toimintaan liittyvät palkka- ja muut kustannukset ja sitten rahoittamaan näitä mainittuja projekteja, erilaisia hankkeita ja tutkimuksia, joidenkin mielestä jopa vähän hurjiakin ideoita. Sellainen vapaus pitää tällaisella toimijalla olla, ja se oikein hyvin kuvaa sitä Sitran alkuperäistä toimintaideaa, jolla se lähti liikkeelle, että meillä on Suomessa toimija, joka pystyy ennakkoluulottomasti katsomaan kohti tulevaisuutta. Sitra on tulevaisuuden talo, ja sellaisena sen tulee ehdottomasti säilyäkin.

17.17 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Sitra on tosiaankin tulevaisuustalo, jonka tehtävänä on katsoa rohkeasti eteenpäin, uudistaa ajattelua ja kyseenalaistaa nykyisiä toimintamalleja samalla hakien uudenlaisia ratkaisuja aikamme ja etenkin tulevaisuuden haasteisiin. Näin Sitra on itse roolinsa määritellyt ja kertonut siitä.

Voin yhtyä näihin puheenvuoroihin siitä, että Sitran itsenäinen ja riippumaton toimintamalli todellakin pitää taata. Sitra ei itse varsinaisesti tee laajaa tutkimustyötä vaan hyödynnä tutkimustyötä, jota tehdään yliopistoissa, ja silloin yhteistyö yliopistojen kanssa ja tiedon kriittinen arviointi on Sitran työn keskiössä.

Täällä tuotiin esiin myös, että Sitran toimintaa pitää pystyä arvioimaan. Yliopistoissa ja tiedeyhteisössä tämä tapahtuu muun muassa vertaisarvioinnin kautta. Tuskin mitään parempaa mallia myöskään Sitran tutkimustiedon arviointiin on kuin se, joka yliopistoissa yleisesti on käytössä. Täytyy olla siinä mielessä tarkkana tosiaankin, ettei sitten tule sellaisia tilanteita, joissa toimittaisiin jollain muulla toimintamallilla kuin hyvään ja luotettavaan tietoon perehtyen myöskään jatkossa.

On hienoa, että täällä tuotiin esiin jatkuva oppiminen ja koulutus, ja itse asiassa valtiovarainministeriökin toi sen tässä kyselytunnilla esiin. Tiedetään, että koulutus takaa jo nyt paremman työllisyyden, ja myös kaikki ihan viimeisimmät asiantuntijakuulemiset meille ovat kertoneet OECD:stä lähtien, että tulevaisuudessa suurin osa työpaikoista syntyy sellaisille aloille, joihin tarvitaan koulutusta. Tätä on äärimmäisen tärkeää myös miettiä, kun arvioimme, mihin valtion kannattaa investoida.

On hienoa, että talousvaliokunnan lausunnossakin korostetaan tätä riippumatonta roolia. Varmasti myös Sitran hallintoneuvostossa ja tulevissa hallintoneuvostoissa, joissa tosiaankin on laajempi parlamentaarinen edustus, pohditaan kysymyksiä siitä, millä tavoin tämä riippumaton ja oikein laadukkaaseen tutkimustietoon nojautuva asema Sitrassa säilyy ja miten sitä voidaan edelleen kehittää. Täytyy olla myös kriittinen siihen, mikä se

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

oman työn tulos on. Sitä kautta aina kehitytään. Ja täytyy todeta, että myöskään teknologiaoptimismi ei saa liikaa vallata mieltä, vaan täytyy myös aina punnita, mitkä ovat kunkin teknologian tai kunkin idean haittapuolet, mitkä ovat sen edut ja miten voisimme entisestään parantaa. — Kiitoksia.

17.20 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Kun Sitra perustettiin 1967, niin se kytkettiin Suomen Pankkiin tietyllä tavalla. Sitä ei kuitenkaan muodostettu siis osakeyhtiöksi eikä yhdistykseksi eikä säätiöksi, vaan se jäi hieman epäselväksi asemaltaan juridisessa mielessä. Tämä asema tuli tässä muutama vuosi sitten testatuksi sillä tavalla, että joku toimittaja halusi Sitran jonkun hankkeen asiakirjat nähtäväkseen ja silloin jouduttiin Sitrassa ratkaisemaan, koskettaako julkisuuslainsäädäntö Sitraa vai ei. Se taisi olla siinä yksi moottori, joka sitten pyöräytti käyntiin sen Sitran hallinnon uudistamisen, ja siitä nyt lainsäädäntöä sitten ollaan saamassa aikaan. Tämä selkeyttää Sitran hallinnollista asemaa ja tietysti irrottaa sen myös Suomen Pankin kytkennästä niin, että Sitra saa oman hallinto-neuvoston ja tätä kautta ehkä itsenäisyyden vielä selkeämmin.

Täällä talousvaliokunta on mietintönsä viimeisessä kappaleessa otsikolla ”Kokoavia huomioita” käynyt läpi näitä tilanteita ja korostaa Sitran itsenäistä asemaa, sen vastuullisuutta, avointa suhdetta yhteiskuntaan ja toiminnan läpinäkyvyyttä ja arviointia. Nämä ovat tärkeitä asioita, kun ajatellaan Sitran toisaalta tällaista julkista asemaa ja toisaalta sen käytössä olevien resurssien määrää ja sitten niitä asioita, joihin se niitä varoja ja henkisiä voimavarojaan käyttää. On tärkeää, että on toisaalta tällainen itsenäinen, riippumaton asema mutta myös avoimuus ja läpinäkyvyys kaikessa, niin varojen käytössä kuin tutkimuksessakin. Ja toisaalta tällaisen toiminnan osalta meidän on hyväksyttävä se, että niin kuin täällä mietinnössä todetaan, toimintaan sisältyy myös epäonnistumisen riski, ja sitä tietysti pitää välttää, ja siihen pitää aina puuttua, mutta toisaalta sellainen on tämän tyyppisen toiminnan yksi ominaispiirre.

Toivottavasti Sitra tekee koko yhteiskuntaa hyödyttävää työtä jatkossakin, niin kuin tähänkin asti on pääosin tehnyt.

17.23 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tähän Sitran aihepiiriin ja siihen liittyvään keskusteluun on tullut viime aikoina perehdyttyä runsaastikin hallintoneuvoston jäsenen ominaisuudessa, joka ominaisuus itse asiassa kohdaltani päättyi edellisessä asiakohdassa, joten kommentoin tätä asiaa vapautuneesti ja valistuneesti ulkopuolisen konsultin näkökulmasta.

Sellainen havainto tänä aikana tuli tehtyä, että Sitran imago ei ole tällä hetkellä kansalaisten keskuudessa, tuolla ihan kadulla puhuttaessa, mikään paras mahdollinen. Usein tulevat ihmiset sanomaan, että he eivät oikeastaan tiedä, mitä Sitra ylipäänsä tekee, mitä hyödyllistä se tuottaa suomalaisille, ja että se on vain entisten poliitikkojen loppusijoituspaikka ja suojatyö. Fokus on siis hukassa, ja se pitäisi löytää uudestaan. Tulevaisuuteen katsoen olisi erittäin tärkeää, että talossa itsessään tehtäisiin itsetutkiskelua siitä, mitä Sitran tulisi tehdä, mikä sen rooli on yhteiskunnassa ja mihin sen pitäisi keskittyä. Ei se, että voidaan lähteä asioihin, joihin kukaan muu ei lähde, koska se ei ole taloudellisesti kannattavaa, voi johtaa kuitenkin siihen, että rahaa tuhlataan joutavaan.

Nyt tälle työlle ja ajattelumallille tuli mielestäni kohtuullisen raskas takapakki, kun yliasiamieheksi valittiin entisen säilyttämiseen pyrkivä virkamiestyyppe. Kun vetoapua yliasiamiehen suunnalta ei tämän asian parantamiseen ilmeisestikään ole tulossa, niin se en-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

tisestäänkin vastuuttaa tätä uudentyyppistä hallintoneuvostoa, joka Sitralle tullaan valitsemaan. Näiden kansanedustajien täytyy ohjata Sitran työtä siihen suuntaan, että kansalaiset kokevat sen oikeasti olevan itselleen hyödyllinen taho yhteiskunnassa.

17.24 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Arvostan erittäin paljon Sitran työtä erityisesti hiilineutraalin kiertotalouden edistämisessä. Sitrahan perustettiin silloin kun Suomi täytti 50 vuotta, minkä sen nimikin kertoo: Suomen itsenäisyyden juhluvuoden rahasto. Nyt kun Suomi on jo täyttänyt yli 100 vuotta, on selvää, että ilmastonmuutosta hillitään ja teollisia yhteiskuntia kehitetään sellaisella tavalla, että me emme heitä materiaaleja haaskuun vaan kierrätämme kaiken sen aineen, joka alkuperäisessä käytössään tällaisessa putkiajattelussa olisi joutumassa jätteeksi. Tässä työssä Sitra on toiminut erittäin ansiokkaasti, neuvonut poliittisia päättäjiä, yrityksiä ja myös kansalaisia.

Tämä Sitran työ tukee myös sitä linjaa, minkä seitsemän nykyistä eduskuntapuoluetta eli nykyisen hallituksen viisi puoluetta ja nykyisistä oppositiopuolueista kokoomus ja kristillisdemokraatit hyväksyivät viime joulukuussa yhteisessä ilmastolinjauksessaan, jossa sitouduttiin muun muassa siihen, että Suomi saavuttaa 40-luvulla tilanteen, jossa kasvihuonekaasupäästömme ovat selvästi negatiiviset eli Suomi poistaa nielujen avulla ilmakehästä enemmän kasvihuonekaasupäästöjä kuin tuotamme, ja että sähkön- ja lämmöntuotannon tulee olla lähes päästötöntä ensi vuosikymmenen loppuun mennessä. Näiden tavoitteiden pohjalta niitä hieman täsmentäen ja tiukentaen on myös hallitusohjelma rakennettu, ja Sitran työ on mielestäni erittäin tärkeä tuki meille poliittisille päättäjille tässä.

Mitä tulee kansalaisille annettuihin vinkkeihin, niin sellaisiakin kansalaiset koko ajan kysyvät. Sinänsä minua harmittaa se, että niin moni tuntuu ajattelevan, että ilmastonmuutoksen hillitseminen olisi ensisijaisesti kansalaisten vapaaehtoisten valintojen vastuulla. Ei aikaisempiakaan isoja ympäristöuudistuksia, kuten vaikka tehtaiden jäteveden puhdistaminen tai otsonikerrosta tuhoavien freonien poistaminen käytöstä, tehty kansalaisten vapaaehtoisten valintojen voimin vaan säätämällä lakeja ja päästörajoja. Sitä tarvitaan myöskin ilmastotoimissa.

Sitran seuraavalle johtajalle Jyrki Kataiselle toivon onnea ja menestystä työssään. Hän on EU-komissiossa ollut se komission varapuheenjohtaja, joka on vastannut juuri [Puhemies koputtaa] ilmastoneutraalin kiertotalouden asioista. Eli se puoli hänen työssään on kyllä antanut hyvin arvokasta kokemusta myös Sitraan.

17.28 Tuula Väättäinen sd: Arvoisa puhemies! Sitra on todella vakiinnuttanut omaa toimintaansa suomalaisessa yhteiskunnassa riippumattoman tutkimuksen tekemisessä ja tuottamisessa, ja tuosta riippumattomuudesta täytyy tietysti pitää jatkossakin huolta.

Nyt ollaan kuitenkin tekemässä Sitralle omaa hallintoneuvostoa, joka on parlamentaarilla pohjalla rakennettu. Kun ministeri Lintilä on nyt paikalla, niin käytän tilaisuutta hyväkseni ja kysyn: kun nämä uudet säännökset, ohjeistukset, ovat tulossa, millä tavalla ne tulevat vaikuttamaan Sitran toimintaan? — Ministeri nostaa siellä kätensä pystyyn, että väärä ministeri, mutta jos tähän olisi jotakin tietoa, niin en olisi yhtään pahoillani.

17.29 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Sitra on tehnyt paljon tärkeitä työtä, jonka vaikuttavuutta voidaan mitata. Mutta kuten täällä on aikaisemmin tuotu esiin, niin olen sitä mieltä ja samaa mieltä niiden puheenvuorojen kanssa, että pitää myös uskaltaa ottaa riskejä ja tehdä sellaisia kokeiluja, joista me emme oikeastaan tiedä, mitä niistä ajatella

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

vielä. Nimittäin kaikki toki tiedämme, että kiertotalous on sellainen asia, joka tulee vakiintumaan tässä meidän yhteiskunnassamme ja taloudessamme ja sitä tulee edistää, mutta Sitran kaltaisen organisaation tehtävä on myös uudistaa esimerkiksi toimintatapoja ja ajatella myös niitä sellaisia ilmiöitä, joista me emme tiedä vielä oikeastaan juuri mitään, joten ehkä vieläkin kiinnostavampaa kuin kiertotalous on se, mitä seuraavaksi.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 1/2019 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansaneläkelain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 15/2019 vp

Valiokunnan mietintö StVM 1/2019 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 15/2019 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Dieselautojen käyttövoimaveron poisto

Kansalaisaloite KAA 6/2019 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

17.31 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri, edustajakollegat ja muut paikallaolijat! On hyvä, että veroista vastaava valtiovarainministeri Lintilä on paikalla, mutta toki olisin toivonut, että kun kyse on liikenteestä ja liikenteen verotuksesta, niin myös liikenneministeri Marin olisi paikalla tämän kansalaisaloitteen lähetekeskustelun yhteydessä. Itse koen, että nämä kansalaisaloitteet ovat erittäin merkittävä ja tärkeä osa meidän kansanvaltaa, demokratiaa, ja eilen koimme salissa jo tilanteen, että ministeriä ei ollut paikalla, ja tänään ei liikenneministeri ole tätä keskustelua kuuntelemassa ja osallistumassa siihen. Mutta kiitokset annan siitä, että veroista päättävä ministeri Lintilä on täällä paikalla.

Tässä kansalaisaloitteessa, joka keräsi hyvin nopeasti allekirjoitukset, ehdotetaan dieselautojen käyttövoimaveron poistoa. Dieselautojen käyttövoimavero taikka se, millä tavalla sen on syntynyt, on itse asiassa vähän monimutkaisempi kysymys kuin tässä kansalaisaloitteessa ehkä annetaan ymmärtää. Se ei ole sitä varten, että sillä tasattaisiin polttoainneiden välisiä eroja siellä bensa- taikka dieseltankilla, vaan sillä tasataan bensiinin ja dieselin erilaisia, polttoaineverotuksesta johtuvia eroja. Tämä on tässä isompana kysymyksenä, ja sen takia en mene tässä keskustelussa nyt sen syvemmälle tähän problematiikkaan,

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

mikä tämän kansalaisaloitteen taustalta löytyy, sillä itse olen halunnut lukea tämän kansalaisaloitteen isompana keskustelunavauksena.

Tämän aloitteen taustalla on nimittäin se tosiasia, että diesel on kallistunut merkittävästi ehkä viimeisen reilun vuoden aikana, ja useilla paikkakunnilla, monilla huoltoasemilla, diesel maksaa tällä hetkellä likipitään saman verran kuin bensa, ja taisi käydä niin, että josain vaiheessa oli muutamilla asemilla tilanne jopa toisin päin. Dieselin hinta on siis nousut, sillä maailmanmarkkinoilla bensiinistä on ollut ylitarjontaa ja toisaalta dieselistä puula. Tämä on tämän kansalaisaloitteen pihvi, se, mistä tämä lähtee liikkeelle. Ja sen takia annan tukeni tälle ajatukselle, mutta lähestyn tätä hivenen isommasta kokonaisuudesta, ja tämän vuoksi olisi ollut toiveeni, että myös liikenneministeri olisi ollut tässä keskustelussa paikalla.

Liikenteeltähän Suomessa kerätään vuosittain kokonaisuudessa veroja noin 8,4 miljardia, viime vuonna tehtiin itse asiassa ennätys tässä veron kokonaismäärässä. Verot koostuvat siis autoverosta, polttoaineverosta, ajoneuvoverosta, liikenne- ja autovakuutusmaksujen verosta, autojen ja niiden erilaisten osien arvonnäköverosta sekä huoltoon liittyvistä veroista ja näin pois päin. Näistä suurin yksittäinen liikenteen veroerä on polttoainevero, jota kerättiin viime vuonna siis noin kolme miljardia. Viidennes henkilöautoliikenteen veroista kerätään auton hankintaan liittyvänä autoverona, joka on oman keskustelunsa paikka, se on noin 1 miljardi valtion tuloissa. Ja autovero on useissa kannanotoissa itse asiassa nähty juuri sinä, joka on hidastanut tätä meidän autokannan uusiutumista, ja tästä hivenen olen huolissani nyt uudenkin hallituksen aikana, että autoveroon ei puututa sillä tavalla, mikä oli edellisellä hallituksella tavoitteena, että sitä porrastaen oltiin poistamassa ja pääsemässä siihen, että autoja ei enää tuotaisikaan niin paljon.

Yksilötasolla jos tätä tilannetta katsoo, niin tuollaisella aika tavanomaisella, aika vähäiselläkin henkilöauton käytöllä, 14 000 kilometrin vuosittaisella ajomäärällä, pelkkiin autoilun erikoisveroihin menee tällaisessa tilanteessa ilman arvonnäköverojakin noin 1 400 euroa — eli kyllä meillä autoilua osataan verottaa.

Käyttövoimaveron peritään siis autoilta, jotka käyttävät polttoaineena muuta kuin moottoribensiiniä, ja tässä omana erikoisuutenaan ovat muuten myös kaasuauto, joita tällä vastaavalla tavalla rangaistaan. Huomionarvoista on myös se, että verotusta on kaiken kaikkiaan viime vuosina pyritty uudistamaan niin, että vähäpäästöisen auton valintaan kannustettaisiin entistä voimakkaammin: käyttövoimaveron lukuun ottamatta nuo kaikki edellä mainitut verot ovat itse asiassa CO₂-perusteisia — no ei arvonnäkövero, mutta autoilun perinteiset verot. Ja nyt meillä on edessä joka tapauksessa autoiluverotuksen isompi uudistus — halutaan tai ei, se on yksinkertaisesti vain tosiasia.

Itse toivon, että tätä kysymystä siis lähestytään isompana kysymyksenä niin, että me näkisimme koko autoiluverotuksen järkevämpänä ja kannustavampana siihen, että pystyttäisiin hankkimaan uudempia autoja autoveron keventämisen kautta tai lopulta poistamisen kautta, mutta sitten myös niin, että se, millä auto kulkee ja mitä sen pakoputkesta tulee, olisi ratkaisevaa siinä, millä tavalla sitä verotetaan — ja tämä nyt ei tällä hetkellä toteudu. Itse asiassa on vähän huolestuttaviakin viestejä: MY-diesel, joka on puhdas, 95-prosenttisesti vähemmän hiilidioksidipäästöjä tuottava, 100-prosenttisesti jätteistä ja tähteistä tehty polttoaine, on tällä hetkellä meidän tankilla noin 20—30 senttiä kalliimpaa kuin tuo perinteinen musta diesel. Ja nyt pitäisi tehdä verokeikautus mieluummin niin päin — toki sitä tälläkin hetkellä tuetaan jonkun verran enempi, mutta pitäisi olla niin päin — että se puhdas diesel olisi siellä tolalla edullisempaa kuin se musta diesel.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Tätä kokonaisuutta tällä omalla puheenvuorollani haluan olla pitämässä esillä ja toisaalta myös sitä, että hallitus on omassa ohjelmassaan asettanut erittäin kunnianhimoiset liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämiset vuoteen 2030 mennessä ja valitettavasti minun mielestäni näillä toimenpiteillä, joita nyt esillä on ollut, niihin ei tulla pääsemään, sillä meidän autokanta näyttää edelleen vain vanhenevan ja hallitus ei ole tuonut itse asiassa yhtään sellaista toimenpidettä, joka olisi autokantaa uudistamassa.

Mutta annan siis tälle kansalaisaloitteelle, sen perusajattelulle, tukeni: sille, että meidän pitää lähestyä asiaa toisella tavalla eikä tällä tavalla kuin tähän asti on koko liikenteen verotusta ajateltu.

17.38 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Dieselautojen käyttövoimaveron poistoa koskeva kansalaisaloite — se on tärkeä. Hienoa, että aktiiviset ihmiset jaksavat näitä kansalaisaloitteita tehdä: kerätä tarvittavat allekirjoitukset, jotta aloitteet päätyvät tähän pisteeseen tänne eduskuntaan ja niistä keskustellaan. Kiitos siis aloitteen tekijöille!

Toistetaan nyt vielä kerran sama vanha virsi, joka on faktaa: Suomi on harvaan asuttua maa, jossa etäisyydet venyvät etenkin haja-asutusalueilla todella pitkiksi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että auto on monen suomalaisen arjen sujuvuuden ja liikkumisen kannalta aivan välttämätön. Suomessa autot maksavat paljon ja käyttökustannukset ovat korkeat. Ajoneuvovero, polttoainevero, vakuutusmaksut sekä katsastusmaksut korottavat osaltaan autoilijoiden vuotuisia menoja. Yksityisautoilu nielee aivan kohtuuttoman suuren osan monien kotitalouksien tuloista. Perussuomalaisten linja on vastustaa autoilijoiden kurittamista kohtuuttomalla verotaakalla. Ohjelmassamme todetaankin, että ”ajoneuvot ovat Suomessa autoveron vuoksi poikkeuksellisen kalliita, minkä lisäksi autoilija maksaa ajoneuvoveroa, korkeaa polttoaineveroa, vakuutusmaksuja sekä katsastus- ja korjauskuluja”. Näin ollen tämä kansalaisaloite on hyvin linjassa sen kanssa, mitä perussuomalaisetkin kannattavat: yksityisautoilijaa ei saa valtion toimesta kohtuuttomasti rankaista, ei myöskään kuljetusalaa eikä yrityksiä.

Arvoisa puhemies! Käyttövoimaveron poistaminen dieselpolttoainetta käyttäviltä autoilta laskisi kustannuksia osalla autoilijoista, mikä on askel oikeaan suuntaan, mutta peräänkuulutan hallitukselta lisää nopeita toimia autoilun hintalapun alentamiseksi. Yksityisautoilijoiden lisäksi polttoaineen kovasta hintalapusta kärsivät esimerkiksi maatalous- ja kuljetusalojen yrittäjät. Heille pienetkin prosentuaaliset korotukset saattavat tarkoittaa mittavaa kustannusten nousua. Eikö myös yrittäjien toimintaa pitäisi edistää eikä kamppiltaa hallituksen toimesta? Valitettavasti tällä hetkellä näyttää vain siltä, että hallitus ministeri Marinin johdolla tulee kurittamaan autoilijoita oikein olan takaa seuraavan vajaan neljän vuoden aikana. Hallituksessa tulisi herätä siihen tosiasiaan, että iso joukko suomalaisia elää joukkoliikenteen saavuttamattomissa. Ei ole oikein, että arjelle välttämättömän autoilun kannalta heiltä pumpataan niin sanotusti hillot pois. Nyt on hallituksella ja ministerillä korkea aika ottaa aikalisä ja miettiä uudemman kerran autoiluun ja polttonesteiden verotukseen liittyviä poliittisia linjoja ja tehdä tarvittavat käännökset taas järjen suuntaan. — Kiitos.

17.42 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnan liikennejaoksen jäsenenä kiitan kansalaisaloitteen laatijoita tärkeän asian esille nostamisesta. Tämä asia selkeästi kiinnostaa ihmisiä, koska tämän kansalaisaloitteen allekirjoitukset kerättiin kä-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

sittääkseni ennätysajassa — aivan parissa päivässä yli satatuhatta allekirjoitusta. Se kertoo suuresta mielenkiinnosta.

Kuten useimpiin kansalaisaloitteisiin, tähänkin sisältyy viesti. Kansalaisaloitteessa kerrotaan poliittisille päättäjille viesti, että viekää asiaa tähän suuntaan. Suunta on tärkeä, ei se, millä pykälällä tai nippelillä se sinne viedään, vaan se, että asia muuttuu oikealla tavalla. Tässä viesti on mielestäni se, että yksityisautoilu on välttämätöntä pitkien etäisyyksien maassamme ja että yksityisautoilu maksaa jo tällä hetkellä aivan liikaa ja että sen sijaan, että luotaisiin lisää kustannuksia autoilulle, kuten hallitus suunnittelee, pitäisi päinvastoin pienentää autoilun kustannuksia ja samalla pyrkiä ohjaamaan myös lisää rahaa tieverkon ylläpitoon. Tästä viestistä olen ehdottomasti samaa mieltä.

Valitettavasti liikenteen verotus sinänsä polttoaineen ja kaiken muunkin osalta on muodostunut erittäin mutkikkaaksi vyyhdeksi ja järjestelmäksi, jossa yhden asian muuttaminen vaikuttaisi toisiinkin asioihin. Dieselpolttoaineen verotuksen rakenteen muuttaminen johtaisi satojen miljoonien verovaikutuksiin, joissa pitäisi huomioida myös ammattiliikenteen puoli. Näkisinkin, että kansalaisaloitteessa esitettyyn huoleen ja tahtotilaan pitäisi vastata laatimalla liikenteen veroista kokonaisselvitys, jossa korjattaisiin ja tasoitettaisiin tätä ja muitakin epäkohtia, joita verotukseen eri polttoaineiden osalta saattaa sisältyä. Samalla pidettäisiin huoli, ettei tämän verotuksen muuttaminen johtaisi kohtuuttomaan pumppuhintanousuun, kuten voisi tapahtua joissain ajattelumalleissa.

Mielestäni pitäisi olla niin, että liikenteessä kohdellaan erilaisia polttoaineita ja käyttövoimia teknologianeutraalisti eli niin, että emme suosi mitään erityistä polttoainetta tai toisaalta myöskään rankaise erityisen polttoaineen käyttämistä. Verotuksen pitäisi olla tasa-puolista. Ennen kaikkea autoilussa verotuksen pitäisi olla ennakoitavaa. Autohan on asunnon jälkeen toiseksi suurin investointi hyvin monelle ihmiselle, sen hankinta on pitkän ajan mietinnän kohde, ja nyt jos tehdään nopeita liikkeitä, se johtaa suuriin taloudellisiin vaikutuksiin hyvin suurille ihmisjoukoille.

Erityisesti edellisen liikenneministerin aikaan tuli aiheutettua suoranaisia markkinahäiriöitä hallituksen toimesta erilaisilla avauksilla, jotka tulkittiin nopeasti toteutettaviksi asioiksi, vaikka ne olikin tarkoitettu pitkän ajan tavoitteiksi. Viestinnässä pitäisi olla tarkkana sen suhteen, että ei aiheuttaisi markkinahäiriöitä automarkkinoille. Suomen autokanta on ennestäänkin hyvin vanhaa. Sitä pitäisi pystyä uudistamaan. Ongelma ei mistään kohtaa ole helppo, mutta siihen meidän poliitikkojen täytyy löytää ratkaisuja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kankaanniemi — poissa. Ministeri Lintilä tässä kohtaa sitten, 3 minuuttia suunnilleen.

17.45 Valtiovarainministeri Mika Lintilä: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitoksia kansalaisaloitteen tekijöille. On hyvä, että nostetaan näitä asioita keskusteluun, ja toisaalta hyvä, että eduskunta keskustelee näistä.

Liikenne tulee olemaan yksi sektoreista, jotka tulevat ehkä eniten muuttumaan tässä seuraavien vuosien tai, sanotaan, seuraavan vuosikymmenen aikana. Ja varmasti aina tullaan käymään keskustelua, mikä on dieselin ja bensiinin hinta sillä ajallansa. Me tiedämme kaikki sen, että yksi drone-isku tulee muuttamaan hintaa jo huomattavasti enemmän kuin me täällä eduskunnassa pystymme tekemään.

Tärkeintä olisi nyt löytää yhteinen ajatus siitä, mikä meidän liikenteen verotus, meidän liikenteen kokonaiskustannus on jatkossa, koska väitän, että kaikki puolueet, jotka edus-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

kunnassa istuvat tällä hetkellä, tulevat vielä jossain vaiheessa olemaan siinä tilanteessa, että pohtivat sitä myös hallitusvastuussa. Eli tämä on erittäin hyvä isomman keskustelun avaus, ja valtiovarainministeriö on asettanut työryhmän jo keskustelemaan ja tekemään liikenteen verotuksen pidemmän aikavälin tarpeita vastaavia uudistuksia.

Sinällänsä tähän kysymykseen: Käyttövoimaveron tarkastelu yksittäisenä on pikkasen heikko asia. Kyllä me joudumme katsomaan sen kokonaisuuden, koska jos me lähtisimme siihen, että pelkästään käyttövoimaveron poistettaisiin, niin se hintaero olisi noin 26 senttiä litralta, mitä tulisi tapahtumaan paineen siirtoa, ja en usko, että tähän verohuojennuksen muutokseen olisi kovinkaan paljon halukkuutta — siitä olisi oma paine sitten sinne pumpulle — vaan se, että me pystyisimme tätä kokonaisuutta käymään läpi, olisi ehdottomasti se tärkein asia.

Pitää koko ajan mieltää se, että todennäköistä, hyvin todennäköistä on jatkossa, että valtio ei kerää verotuloja polttoaineista samalla tavalla kuin tällä hetkellä — ei polttoaineverosta, ei dieselverosta, ei muista eikä alviverosta sitä kautta, koska autojen kulutus vähenee, koko ajan mennään enemmän sähköautoihin, hybridiin ja niin edelleen. En ole vielä täällä salissa 20 vuoteen, jotka olen täällä ollut, kuullut, että kukaan olisi hirvittävästi kertonut niitä vaihtoehtoja, millä korvata miljardien menetykset. Aivan kuten edustaja Mäkelä sanoi — vai oliko Heinonen, joka sanoi — noin 9 miljardia on se, mitä kerätään. Kaikki me joudumme pohtimaan sitä, millä me korvaamme sitä menetystä. Se on varmasti sellainen keskustelu, että siihen liittyen minä toivon, että tänä iltana käynteä hyvän keskustelun ja annatte eväitä myös meille valtiovarainministeriöön, valtiovarainministeriön työryhmän työskentelyyn, mitkä ovat ne keinot ja pitkän aikavälin isot linjat, joilla suomalaisen liikenteen verotusta, suomalaista liikennettä yleensäkin, kehitetään.

17.48 Sheikki Laakso ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitän kansalaisaloitteen allekirjoittaneita, ja todellakaan, ei ole epäselvää se, minkä viestin tämä porukka meille antoi — todellakin toistasataatuhatta nimeä, aika nopeasti vielä. Se kertoo siitä, että porukalla rupeaa mitta täytyttyään, enkä tosiaan itsekään sitä asiaa yhtään ihmettele.

Edustaja Heinonen otti kanssa tärkeän asian puheeksi — pidän kansalaisaloitteita todella tärkeinä, ja voisin kuvitella, että koko meidän eduskunta ja ministerit myös sitä kunnioittavat ja että silloin, kun on tällaisesta oman alan jutusta kyse, olisi myös alan ministeri paikalla.

Pumppuhinta on kyllä tällä hetkellä, voisi sanoa, pöyristyttävä dieselin osalta. Se tekee ongelmaksi myös sen, että dieselautojen arvo rupeaa katoamaan, koska tällä hetkellä dieselin niin sanotut käyttömaksut ovat sen verran kovia ilman sen kovan dieselin hintaa. Voin kertoa omastakin perheestäni, että siellä ei ole pihassa kovin kallis auto, minkä pihassa seisottaminen maksaa melkein tuhat euroa vuodessa. Tiedän koko tämän järjestelmän hölmöyden siinä muodossa, mutta nykyhallitus todennäköisesti ei tähän asiaan kuitenkaan minkään näköistä muutosta tule tekemään.

Ammattiliikenteelle tällainen pumppuhinta on todella kaamea tilanne. Kilpailukyky Euroopasta tulevien kilpailijoiden kanssa rupeaa olemaan sitä luokkaa, että oksat pois. Todennäköisesti näillä pumppuhinnoilla tullaan näkemään jonkunnäköistä konkurssiaaltoakin, jollei sitten nykyinen hallitus vihdoinkin viimein toteuta ammattidieselilä, jota kuljetusalan keskusjärjestöt ovat pitkään halunneet.

Haluan kuitenkin tuoda sen tosiasian esille, että ei nykyinen hallitus ja todennäköisesti ei helposti seuraavakaan hallitus pysty keksimään kovin montaa paikkaa, mistä tämän niin

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

sanotusti pumpppuhinnan alennuksen korvaaminen löytyisi tai mikään muukaan tyyli. Näen todella huolestuttavana kuitenkin sen linjan, että lähdetään siirtymään käyttömaksupuolelle näissä asioissa, koska en todellakaan näe siinä mitään järkeä, että autoista ruvetaan maksamaan veroja niin sanotusti omistamisesta. Kyllä sen pitää niin olla, että ne maksavat, ketkä käyttävät.

Kiitos joka tapauksessa aloitteelle ja allekirjoittajille hyvästä työstä ja todella nopeasta nimien keruusta. Hyvä, että näistä asioista keskustellaan ja päästään asioihin paneutumaan paremmin.

17.52 Atte Harjanne vihr: Arvoisa puheenjohtaja! Täytyy kiittää kollegoita: täällä on ollut minusta erinomaista, rakentavaa, henkistä keskustelua.

Minä itse ymmärrän kyllä hyvin, mistä tämä aloite kumpuaa. Siinä on minusta semmoinen huoli elämisen ja yrittämisen edellytyksistä sellaisilla alueilla, joissa matkat ovat pitkät, ja tähän on täällä tuotu hyvin esiin.

Samaan aikaan on selvää, että meidän fossiilitalouden aika on pian ohi. Sen täytyy olla ohi, tai muuten me kehitämme tämän planeetan ennen pitkää sietämättömäksi paikaksi. Toisaalta sitten esimerkiksi viimeaikaiset tapahtumat vaikkapa Saudi-Arabiassa osoittavat aika konkreettisesti sen ja muistuttavat siitä, että riippuvuus fossiilienergiasta luo herkkyyksiä, semmoisia riippuvuuksia, joita on vaikea hallita.

Oman lisänsä tähän keskusteluun toi minusta erinomaisesti ministeri Lintilä, joka toi esiin sen, että meidän liikennepolitiikan fiskaalinen logiikka menee joka tapauksessa uusiksi. Ennen pitkää pitää miettiä, miten me keräämme niitä varoja, joita me olemme nyt tottuneet keräämään polttoaineesta.

Meillä on siis tarve tehdä tämmöinen hallittu ja reilu muutos, ja toivoisin, että tämä sali laidasta laitaan pohtisi, miten se tehdään, eikä ylläpidetä sitä ajatusta, että kaikki voi jatkua kuin ennenkin, jos vain ei tehdä mitään, koska sitä vaihtoehtoa meillä ei ole. Meillä on nämä monella tavalla vaikeasti yhteen tulevat haasteet, jotka pitää taklata. Sen takia minusta on tärkeää tosiaan tuoda tällaista, ja ehkä kannustaa hallitustakin tekemään semmoista, tiekarttaa ja strategiatyypistä lähestymistapaa, jossa mietitään, miten tämä homma korjataan, minkälainen meidän liikennejärjestelmämme on kymmenen vuoden päästä, mitkä ne askeleet siihen ovat ja sentyyppistä, sen sijaan, että kiinnitetään liikaa huomiota johonkin yksittäiseen asiaan kerrallaan ja sitten todetaan, minkä takia se ei toimi.

Minustakin tämä on hyvä pointti, että tämä on aloitteentekijöiltä nimenomaan viesti, ja tämä viesti pitää minusta kuulla riittävässä laajuudessa ja oikealla tavalla ja miettiä, minkälaisia vastauksia me siihen voimme tarjota. Ne vastaukset eivät ole helppoja eivätkä yksinkertaisia, mutta me olemme täällä päättämässä asioita, jotka ovat vaikeita. Siksihän me täällä olemme. Kuuntelen mielenkiinnolla jatkokeskustelua.

17.54 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitos tosiaan aloitteen tekijöille tästä erinomaisesta aloitteesta, joka tarjoaa meille nyt mahdollisuuden keskustella autoilun hinnasta Suomessa. Kun katsoo tätä perustelutekstiä, joka on käytännössä yksi kappale, niin se vain toteaa, että käyttövero — joka aikanaan tuli ja jonka piti tulla väliaikaisesti mutta joka jäi pysyväksi — pitäisi poistaa.

Kukaan ei Suomessa ole niin verotettu kuin autoilija. Verotaakka on raskas suomalaisen autoilijan päällä. Silti meillä alkaa olla koko Pohjoismaiden huonoimmassa kunnossa oleva tieverkosto. Kerätään lähes 9 miljardia, annetaan vajaa 2 miljardia tienhoitoon. Tämä on

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

epäkohta, joka koskettaa meitä kaikkia. Meillä on rataverkko, joka on niin huonossa kunnossa, että siellä ei kohta pysty ajamaan kuin kahdeksaakymppiä. Muualla maailmassa kehittyneissä maissa ajetaan 300 kilometriä tunnissa näillä junilla.

Julkinen liikenne ei toimi, se on kallista, se ei houkuttele. Pääkaupunkiseudullakin poikkittaisliikenne on niin huono ja toimimaton, että se melkein rohkaisee auton hankkimiseen. Espoossa rakennettiin Länsimetro — sen piti maksaa 700 miljoonaa, se maksaa 3 miljardia. Sen hyötysuhde on negatiivinen vielä 50 vuotta eteenpäin. En vastusta metroa, vastustan Länsimetroa. Se aiheutti sen, että ihmisten työmatkoihin tuli noin puolitoista tuntia lisää per vuorokausi.

Arvoisa puhemies! Suomessa, jos oikein olen ymmärtänyt — korjatkaa minua — 90 prosenttia tavaroista liikkuu kumipyörillä. Nyt kun me keskustelemme autoverotuksesta, on hyvä sanoa ääneen se, että vaikka jokainen hallitus vuorollaan nostaisi autoveroa ja raskittaisi lisää autoilijaa, niin seuraus on aina se — koska se auto on meille niin elintärkeä, melkein pyhä lehmä, niin kuin joku sanoi — että autoilu ei vähene yhtään kilometriä mutta kaikki ne korotukset ovat poissa kulutuksesta, siitä, mihin ihmiset päivittäin käyttävät rahaa. Se on aivan selkeää. Sitten kun meillä on suurin osa maasta vielä sellaista, että auton käyttäminen on täysin välttämätöntä. [Timo Heinonen: Juuri näin!] Sitä ei pysty mitenkään estämään. Kun bussit eivät enää kulje, postit eivät kulje, mikään julkinen liikenne ei toimi, taksivuudistus on vienyt taksitkin maaseudulta, olemme tilanteessa, jossa joudumme käyttämään autoja.

Arvoisa puhemies! Taidan vielä kävellä sinne pönttöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tänne vaan. Jos puhe kestää yli 3 minuuttia, niin saa jatkaa sitten täältä.

Arvoisa puhemies! Tosiaan olen nyt toisen kauden kansanedustaja enkä muista, että kertaakaan olisin puhunut tai olisi ollut sellaista tilannetta, että olisi voinut tästä autoilusta puhua. Tämä autoilun demonisointi, joka tällä hetkellä on menossa, on täysin kohtuutonta. Meidän kansanedustajien pitäisi kyllä olla sen verran rohkeita, että me katsoisimme näitä tosiasioita.

Itselläni on dieselauto. Meillä on kaksi autoa perheessä, koska se on meille täysin välttämätöntä. Meillä ei ole vaihtoehtoja. Mutta molemmat autot ovat dieselaitia ja niin puhtaita dieselaitia, että ne ovat puhtaampia kuin monet bensiautot. Samaan aikaan me käymme täällä eduskunnassa ja muuallakin tätä julkista keskustelua, jossa koko ajan kaiken autoilun ikään kuin pahan alku ja juuri ovat dieselmootorit — jotka ovat kohta jo niin puhtaita, että voi melkein suoraan putkesta hengittää. [Timo Heinonen: Puhtaampia kuin sähköautot!] — Niin kyllä, juuri näin. — Ja nyt se, mitä me aiheutamme kansantaloudellisesti vielä kaiken lisäksi, kun me käymme tätä dieseliiä paheksuvaa keskustelua, on se, että käy niin kuin joku edustaja sanoi: näiden dieselautojen arvo romahtaa. Sekin on taas pois autoilijalta. En ymmärrä, mikä ihmeen maailmankaikkeuden suurin syntinen tämä dieselautoilija on.

Ja haluan täältä nyt, arvoisa puhemies, sanoa, että kyllä meidän pitää edustajina pystyä parempaan kuin siihen, että me demonisoimme nämä dieselautoilijat. Ja toivon — tai sanotaan näin, että tämä keskustelu on ollut erittäin hyvää, enkä halua sitä pilata — vain sitä,

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

että me puhuisimme nyt suomalaisille ihmisille, jotka tällä hetkellä pohtivat sitä, että miten ihmeessä minä selviän tulevaisuudessa, jos minulta viedään tämä dieselautokin.

Ja kun täällä ministeri kysyi, mistä nämä miljardit sitten otetaan: voisi ehkä tehdä vertailevaa laskelmaa siitä, mitkä ovat dynaamiset vaikutukset, jos autoverotus laskee ja ihmisille jää enemmän sitä niin sanottua elämiseen käytettävää varaa. Ei se tästä maasta mihinkään katoa. Kyllä se menee hyödylliseen kulutukseen ja sitä kauttakkin tulee rahaa. Suurin synti tässä ehdottomasti on se, että näitä varoja, jotka autoilijoilta kerätään, ei käytetä ensisijaisesti tiestön hyvään kunnossapitoon.

18.01 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan omasta ja myöskin keskustan eduskuntaryhmän puolesta lämpimästi kiittää tämän kansalaisaloitteen alullepanijoita. Tämäkin keskustelu osoittaa sen, että 125 000 allekirjoittajaa haluaa nostaa esille autoilun ja ennen kaikkea autoilun kustannukset. Ja myöskin ministeri Lintilälle kiitos siitä, että hän valtiovarainministerinä pystyi olemaan tämän keskustelun aikana edes jonkin aikaa täällä paikalla — tiedetään ministerien kiireellisyydet. Hän myöskin kertoi tähän asiaan liittyvistä asioista, ja tietysti hän valtiovarainministerinä vastaa nimenomaan veroasioista.

Kun katsoo tätä kansalaisaloitetta, niin olen siinä mielessä samaa mieltä aloitteen tekijöiden kanssa, että etenkin Pohjois-Suomessa — mutta laajentaisin sitä niin, että näin on lähes koko Suomessa — ei tule toimeen ilman henkilöautoa. Joukkoliikenne ei pelaa käytännössä kuin pääkaupunkiseudulla tai jossain Tampereen alueella; lähes koko Suomessa joukkoliikenne ei pelaa käytännössä ja henkilöautoa tarvitaan, meistä jokainen tarvitsee sitä.

Mutta sitten tämä dieselautojen käyttövoimaveron poisto -asia. Kyllä itse näkisin, että käyttövoimaveron tarkastelu yksittäisenä asiana ei ole välttämättä perusteltua, vaan koko liikenteen verorakennetta tulee arvioida kokonaisuutena, ja sitä tulee arvioida nimenomaan kokonaisuutena, sitä, miten sitä kerätään, mistä sitä kerätään, ja myöskin, mihin sitä käytetään. Tähän asiaan on kiinnitetty huomiota myöskin hallitusohjelmassa, hallitusneuvotteluissa. Itse kun sain olla siellä liikenteen puolella hallitusneuvotteluissa mukana, niin haluttiin nimenomaan, että koko liikenteen ja autoilun verotusta katsotaan kokonaisuutena ja tehdään kokonaisratkaisuja. Ministeri Lintilä omassa puheenvuorossaan jo kertoi, että myöskin ministeriö on tähän asiaan kiinnittänyt huomiota ja on myöskin jo vienyt asiaa eteenpäin. Siinä on käytännössä liikenteen verotuksen uudistamista selvittävä työryhmä jo aloittanut työnsä, ja toivotaan sieltä myöskin konkreettisia esityksiä tulevaisuudessa.

Hallitusohjelmassa myöskin haluttiin kiinnittää huomiota ennen kaikkea tähän dieseliin ja todettiin, että jos liikenteen ja erityisesti dieselin verotusta uudistetaan, niin — kuten jo edustaja Laakso täällä omassa puheenvuorossaan toi esille — siinä yhteydessä ammattibiodieselin käyttöönoton mahdollisuuksia tulee selvittää. Tämä on myöskin ollut ennen kaikkea raskaan liikenteen sidosryhmien tahto ja ammatinharjoittajien tahto. Se on yksi osa tätä isoa kokonaisuutta, ja itse toivon, että kokonaistarkastelussa myöskin tähän kiinnitetään huomiota. Mutta ennen kaikkea koko autoilun verotuksen uudistamista tarvitaan.

18.04 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä. Tulkitseen sen tällaisena eräänlaisena hätähuutona myös erityisesti liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän raportissa esitettyihin toimenpiteisiin. Mielestäni tämä on jonkinlaista käyttövoimavainoakin tietyllä tapaa. Koska en enää voi kiittää ministeri Lintilää, kun hän on poistunut — hän voi lukea nämä kiitokset sitten pöytäkirjasta — niin tässä yhteydessä ha-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

luan kiittää edustajia Heinonen ja Laukkanen erinomaisista puheenvuoroista. Sen sijaan olisin toivonut, että ministeri Marin olisi ollut paikalla täällä. Tämä asia tietysti aivan keskeisesti koskettaa hänen hallinnonalaansa.

Tuossa aiemmin viitattiin myös esimerkiksi sähköautoihin. Kun puhuin tuossa käyttövoimavainosta, niin dieseliin kohdistuva asenne on jo siinä mielessä kohtuullisen merkittävä, että esimerkiksi tämän Nesteen MY-dieselin päästöt polttoaineena kilometriä kohti ovat noin 12 grammaa hiilidioksidia ja sitten jos arvioidaan esimerkiksi Motivan laskelmien mukaan, että kilometriä kohtaan menee 0,2 kilowattituntia, niin täyssähköauton vastaavat hiilidioksidipäästöt, kun niitä ladataan Suomen sähköverkosta, ovat itse asiassa 29 grammaa eli huomattavan paljon enemmän. Eikö kuulostakin aika merkittävältä?

Huomennahan täällä jälleen lakkoillaan ilmaston eteen, ja eittämättä autoilijat ovat jälleen tässä yhtenä syypäänä. Mielestäni on meidän vastuu tuoda keskusteluissa esiin myös dieselin tarkoituksenmukaisuutta Suomen kannalta, siis jos nyt mietitään vaikka Nesteen biodieseliä, sehän on meidän kotimainen tuotteemme ja erityisesti hyvin tärkeä, ei pelkästään kuljetusyrittäjille vaan myös meidän koko vientisektorille. Hirvittävän suuri osa meidän viennistähän, toisin kuin yleisesti ehkä luullaan, perustuu tällaiseen bulkkituotteeseen, ja nyt kun nämä korotukset ovat jälleen kohdistuneet myös näihin biopolttoaineisiin, niin tässä yhteydessä pyydän hieman harkintaa jatkossa, mitkä ovat oikeasti meidän menestystuotteita.

Haluan vielä lopuksi todeta sen ristiriidan tässä, että yleensähan mietitään, mistä miljardeja saadaan — tässä puhuttiin 9 miljardista, miten se katetaan — mutta tässä on aivan keskeisesti kysymys myös kakun toisesta päästä eli meidän oman viennin vetävyyydestä. Kaikki korotukset, mitä tehdään, tehdään ne sitten hyvistä motiiveista tai ei, esimerkiksi dieseliin, kohdistuvat aivan suoraan myös sinne toiseen päähän. — Kiitos.

18.07 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Ihan ensimmäiseksi haluaisin kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja kaikkien kansalaisaloitteiden tekijöitä riippumatta siitä, mikä se sisältö on. Minusta on erittäin arvokasta, että kansalaisaloitteita tehdään. On kova työ kerätä tällainen määrä nimiä, ja toivon, että jokainen kansalaisaloite saa arvoisensa kohtelun ja käsitellään huolellisesti.

Täällä on tuotu esiin se, että ministerit eivät ole paikalla, kun kansalaisaloitteita käsitellään. Minusta olisi arvokasta, jos ministerit olisivat paikalla. [Ari Torniaisen välihuuto — Timo Heinonen: Pitäisi olla!] Tosin olen kuullut, että myöskään viime hallituskaudella ministerit eivät läheskään aina olleet paikalla, eli jos tämä pitää paikkansa — en ole varmistanut kaikkien viime kauden kansalaisaloitteiden käsittelyn osalta sitä, olivatko ministerit paikalla, mutta tällainen tieto on — niin meillä on tässä yhteinen ryhdistäytymisen paikka.

Kansalaisaloitteita on käsitelty vuosina 2015—2019 parisenkymmentä ja ainoastaan yksi kansalaisaloite on hyväksytty, eli kyse ei ole mistään kansalaisaloitteiden tehtailusta. Kansalaisaloitteet ovat ihmisten harvoja keinoja tuoda esiin näkemyksiään suoraan tänne eduskuntaan. Kansalaisaloitemenettely ei korvaa edustuksellista demokratiaa. Se, että me täällä käsittelemme kansalaisaloitetta, ei tarkoita, että meidän täytyy olla samaa mieltä siitä aloitteesta, mutta jokainen aloite ansaitsee kuitenkin minun mielestäni erittäin huolellisen käsittelyn. Siksi pitäisikin miettiä, miten me voisimme helpottaa kansalaisaloitteiden tekemistä, koska niin kuin täällä on monen kansalaisaloitteen osalta todettu — edustajilla on ollut hyviä puheenvuoroja siitä — on aika vaikeata yksittäisenä kansalaisena tai yhdis-

tyksenä tai järjestönä olla lain asiantuntija, jolloin minun mielestäni pitäisi pohtia, miten me voisimme auttaa kansalaisaloitteiden laatimisessa, tai ehkä pitäisi tehdä semmoinen formaatti, jossa sitten ainakaan muotoseikkoihin kansalaisaloitteiden ei tarvitsisi kaatua. [Timo Heinonen: Oikein!] Olisi myös arvokasta, että nämä kansalaisaloitteet saavat arvoisensa vastaanoton nyt tällä kaudella. Ilmeisesti vain lainsäädäntöjohtaja tulee ottamaan aloitteet vastaan. Toisaalta puhutaan paljon osallisuudesta ja siitä, miten voitaisiin innostaa ihmisiä osallistumaan, joten ehkä pitäisi pohtia vähän toiseen suuntaan tätä asiaa, että miten voisimme vielä enemmän kannustaa aloitteiden tekemiseen tai muuhun osallisuuteen.

Liikenteen osalta on todellakin hyvä miettiä pitkän aikavälin kokonaiskuvaa. Esimerkiksi edustaja Harjanteen ehdottama kymmenen vuoden aikaväli, jopa vähän pidempi, on hyvä lähtökohta liikenteen eri skenaarioiden pohtimiseen. Todellakin, me emme voi tietää täysin tänään, mikä teknologia tai mikä skenaario tulee toteutumaan, mutta sen takia olisi-kin erittäin hyvä näin isoissa järjestelmätason hankkeissa tehdä skenaarioita ja pohtia vähän eri vaihtoehtoja. Suunnan täytyy kuitenkin olla selvä, ja suunta on se, että meidän liikennejärjestelmämme tulee vähentämään päästöjä.

Täällä on puhuttu joukkoliikenteestä. On totta, että poikittaisliikenne on ollut pääkaupunkiseudulla haastavaa, mutta nyt olemme tehneet sellaisia päätöksiä, joilla tulemme parantamaan poikittaisliikennettä. Esimerkiksi Raide-Jokeri on tällainen päätös. Poikittaisliikenteen toimivuus on pitkälti kiinni siitä, minkälaisia liikenneinvestointeja olemme päättäneet tehdä. Hyvin suuri osuus matkoista pääkaupunkiseudulla ja suurin osa matkoista Helsingin keskustaan tehdään joukkoliikenteen avulla. On selvää, ettei joukkoliikenne ole ratkaisu siellä, missä joukkoja ei ole, ja siellä täytyy olla muuntotyypisiä ratkaisuja, joista sitten auto on keskeisin väline. Toki olisi tärkeää, että voisimme myös parantaa harvemmin asuttujen seutujen mahdollisuuksia käyttää joukkoliikennettä tai vaikka yhteiskäyttö-autoja tai mitä tulevaisuus tuokaan tullessaan, etenkin nuorten kannalta se olisi tärkeää. Myös Uudellamaalla tiedämme, että meidän vähän kauemmissa kunnissa nuorten suuri toive on se, että joukkoliikenne toimisi, koska nuoret eivät voi itse ajaa autoa, joten tässä on sellainen ikäpoliittinenkin näkökulma, että satsaamalla joukkoliikenteeseen me palvelemme sitten niitäkin, jotka eivät omista omaa autoa tai pysty sitä ajamaan.

On hienoa, että tässä hallitusohjelmassa myös panostetaan junaliikenteeseen, ja nyt jos saamme nopeasti näitä kaksoiskaupunkihankkeita eteenpäin, niin nehän myös tuovat ihan uudenlaisia työpaikka- ja asumisalueita, kuten nyt sitten Helsinki—Turku- tai Helsinki—Tampere-välillä on mahdollista saavuttaa, ja pidän niitä erittäin tärkeinä.

On myös kiinnostavaa, että Rail Baltica tulee parantamaan Tallinnan joukkoliikennettä ja luomaan erittäin nopean yhteyden Baltian maista Eurooppaan. Meidän täytyy kyllä myös miettiä hyvin tarkasti, että me emme jää täällä Suomessa bussinperäksi, ja meidän täytyy aidosti miettiä, mitä ratkaisuja me tähän voisimme tuoda. Toki Tallinnan-tunneli on yksi mahdollisuus, jota nyt selvitetään, ja kun tiedämme, että lentoliikenteen päätöt ovat erittäin merkittäviä ilmastonmuutoksen kannalta, niin junaliikenteen lisääminen on tärkeä keino siihen vastaamisessa. [Timo Heinonen: Mitä mieltä vihreät on tästä diesel-verosta?] Tämän takia olisi tärkeää, että me voisimme myös tutkia hyvin selkeästi kaikki ne mahdollisuudet, joilla voimme sitten kymmenen vuoden päästä liikkua kestäväällä tavalla täältä Suomesta myös Eurooppaan.

Nyt myös parlamentaarinen työryhmä aloittaa liikenneinvestointien pohtimisen. Tämä on minusta hyvä suunta. Pohditaan sitä isoa kuvaa sen sijaan, että tänne tuodaan pelkäs-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

tään yksittäisiä hankkeita tai yksittäisen alueen hankkeita pöydälle. Pitäisi katsoa tasapuolisesti se koko kuvio.

Myöskin tämän kansalaisaloitteen täytyy saada arvoisensa käsittelytapa, mistä puheeni alkuosassa etenkin puhuin, ja toivon sitä kaikille muillekin aloitteille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Muistutan edustajia, että nyt on käsittelyssä kansalaisaloite dieselautojen käyttövoimaveron poistosta. Pidetään keskustelu tässä aiheessa. — Edustaja Marttinen näyttää esimerkin.

18.15 Matias Marttinen kok: Arvoisa puhemies! Teen parhaani puhemiehen ohjeistuksen täyttämiseksi. — Hyvät kollegat! Kansalaisaloitteessa ehdotetaan dieselautojen käyttövoimaveron poistoa. Pidän tämän kansalaisaloitteen tekemistä tärkeänä kannanottona ja ihmisten mielenosoituksena siitä huolesta, joka heillä on autoilun korkeista kustannuksista. Ymmärrän tämän täysin, ja tämä myös meidän kansanedustajien täytyy tässä salissa muistaa. Tämän keskustelun aikana olen tullut myös itse samaan johtopäätökseen kuin edustaja Heinonen ja ymmärrän tämän kansalaisaloitteen myös laajempaan keskusteluna ylipäänsä autoilun kustannuksista, ei pelkästään käyttövoimaveron osalta, vaikka itse kansalaisaloite sitä koskeekin, mutta myös laajemmin siitä, miten autoilun kustannukset ovat kehittyneet.

Käyttövoimaveron tarkoituksena on ollut tasata henkilöautojen polttoaineiden verotasojen välisiä eroja bensiinin ja dieselin osalta, ei suoraan niinkään bensiinipumpuilla näkyvää hintaeroa. Kysymys on siten laajempi ja monimutkaisempi, ja toivon, että tämä kansalaisaloitteessa esille nostettu huoli otetaan vahvasti esille, kun hallitus valmistelee tätä isompaa liikenteen verotuksen uudistusta. Siinä on perusteltua käydä läpi koko liikenteen verotuksen kokonaisuus, kaikki verot ja se, miten nykyinen järjestelmä toimii. Tuota työtä varten tämä aloite antaa erinomaisen pohjan.

Tämä ei kuitenkaan poista sitä tärkeää asiaa, minkä aloitteen tekijät nostavat esille. Moni ihminen siis kokee, että autoilun kustannukset ovat nousseet, ja kuten täällä tiedämme, pitkien etäisyyksien Suomessa työssäkäynnin ja perheen asioinnin vuoksi yksityisauton käyttö on valtaosalle suomalaisista välttämättömyys. Sitä taustaa vasten pidän erikoisena, että juuri nyt kun tätä kansalaisaloitetta käsitellään tässä salissa, itse asiassa hallitus ei ole kuullut tätä ihmisten huolta. Päinvastoin. Olemme nimittäin juuri kuulleet, että hallitus aikoo kiristää ensi vuonna polttoaineiden verotusta 250 miljoonalla eurolla. Se tarkoittaa noin kuuden sentin korotusta bensiinin ja dieselin pumppuhintoihin, minkä ihmiset tulevat näkemään sitten ensi elokuussa, kun autojaan tankkaavat. [Timo Heinonen: Ja keskusta tämän kuittaa!] Tämä nostaa edelleen autoilun kustannuksia, rokottaa työssäkäyvää työntekijää ja ennen kaikkea kuljetusalaa ja kuljetusalan yrittäjiä, siis tavallisia ihmisiä, joille autoilu ja auton käyttö on täysin välttämätöntä.

Arvoisa puhemies! Tämän kansalaisaloitteen on allekirjoittanut yli 125 000 ihmistä. Tämä on yksi eniten allekirjoituksia kerännyt kansalaisaloite, mitä tämä talo on päässyt käsittelemään. He ovat olleet huolissaan autoilun kasvaneista kustannuksista ja vaatineet siihen muutosta, ja hallitus lähettää terveiset näille ihmisille kertomalla, että polttoaineiden verotusta korotetaan reippaasti ensi vuonna. Sama suunta siis jatkuu, ja se maali karkaa yhä kauemmaksi, mihin nimenomaan ihmiset ovat ottaneet tässä kansalaisaloitteessa kantaa. Näyttää siis siltä, että tämä politiikka, mitä hallitus nyt harjoittaa, on täysin fiskaalinen tarkoitukseltaan; tarkoitus on vain kerätä lisää veroja sen päälle, mitä autoilusta kerätään jo

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

tällä hetkellä, yli 8 miljardia euroa vuodessa, millä ei ole siis todellista vaikutusta itse päästöihin. Itse asiassa hallitus toteaa omassa esityksessään, joka on tulossa meidän käsittelyyn, että lyhyellä aikavälillä polttoaineverojen korotusten arvioidaan vähentävän dieselkäyttöisten henkilöautojen kulutusta 1,4 prosentilla — siis 1,4 prosentilla. Nämä päästöjen vähentymisvaikutukset ovat mitättömät, mutta edelleen ihmisten verotaakka vain kasvaa.

Arvoisa puhemies! Toinen ihmetyksen aihe, joka liittyy hallituksen ilmasto- ja liikennepolitiikan poukkoiluun ja tähän keskusteluun osin, on se, miten hallitus aikoo myös rokotaa niin sanottua parafiinistä dieseliä poistamalla sen verotuen, yhteensä 120 miljoonaa euroa vuodessa. Kun nimenomaan meidän pitäisi pohtia, miten kestäväällä tavalla, ilman että ihmisten verotaakkaa autoilun osalta nostetaan, voidaan vähentää päästöjä ja uudistaa suomalaista autokantaa, niin hallitus päätöksellään tekee ratkaisun, joka nimenomaan rokotaa puhtaampia ja uusia polttoaineita. Hallituksen päätös rokotaa rajusti esimerkiksi Nesteen valmistamaa uusiutuvista raaka-aineista tehtyä MY-dieseliä, jonka kasvihuonekaasupäästöt ovat jopa 90 prosenttia pienemmät kuin mitä fossiilisen dieselin päästöt ovat. En oikein ymmärrä, miten tämäkään päätös on fiksua ilmastopolitiikkaa.

Arvoisa puhemies! Minusta tämän kansalaisaloitteen myötä hallitus ja koko eduskunta saavat suomalaisilta vahvan viestin, mikä liittyy autoiluun ja autoilun kustannuksiin nimenomaan koskien dieselautoja, ja kuten aikaisemmin totesin, on selvää, että hallituksen täytyy ottaa tämä ihmisten huoli vakavasti, kun tätä suurempaa liikenteen verotuksen uudistusta lähdetään valmistelemaan.

18.21 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Olipa mukava kuulla selkeää puhetta tärkeästä asiasta. Haluan kiittää edustaja Marttista hyvästä puheenvuorosta.

Arvoisa puhemies! Tosiaan, kannan kyllä huolta siitä, että kun keskustellaan kansalaisaloitteesta, jonka on allekirjoittanut yli 125 000 suomalaista, ja kun puhutaan liikenteen verotuksesta, jolla valtio kerää yli 8 miljardia euroa vuosittain, niin ministeriaitio on täysin tyhjä. Ei voi olla näin, kun puhutaan yhdestä keskeisimmästä arkeemme ja toisaalta myös valtiontalouteen vaikuttavasta asiasta. [Ari Torniaisen välihuuto] Täytyy päästä käymään keskustelua, jossa eduskunta voi ottaa kantaa kansalaisaloitteeseen ja jossa ministerit vastaavat kansanedustajien esiinnostamiin näkökulmiin. Totta kai kansalaisaloite lähtee tästä edelleen valiokuntakäsittelyyn, mutta kyllä lähetekeskustelulla on merkittävä rooli siinä, miten työskentely edelleen valiokunnissa etenee, ja tämän vuoksi olisi kyllä enemmän kuin suotavaa, että ministerit olisivat näin tärkeää asiaa käsittelemässä.

Arvoisa puhemies! Autoliikenne on välttämätön osa suomalaisten arkea. Se on aivan keskeinen osa niin perheiden kuin yksinäisten ihmisten hyvinvointia. Suomi ei toimisi ilman henkilöautoja ja ilman raskasta liikennettä. Ja tosiaan, kuten jo edellä on mainittu, kun liikenteestä kerätään yli 8 miljardia euroa veroja ja nykyinen hallitus haluaa liikenteen verotaakkaa lisätä vielä 250 miljoonalla eurolla, niin on aiheellista käydä eduskunnassa myös laajempaa keskustelua siitä, onko tämä kestävää politiikkaa. [Timo Heinonen: Ei ole! — Antero Laukkanen: Ei ole!]

Tuolla YK:ssa on keskusteltu kestävästä kehityksestä, ja toki haluamme, että ihmiskunta pääsee planeettansa kanssa tasapainoon, mutta se työ, jota New Yorkissa on visioitu — että öljytaloudesta siirryttäisiin hyvinkin nopealla aikataululla eteenpäin — ei ehkä ole kailta osin aivan realistista.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Arvoisa puhemies! Aikanaan, kun nuorena miehenä ensimmäistä kauttani eduskunnassa palvelin, kaikille kansanedustajille jaettiin tällainen Suomi öljyn jälkeen -teos. Ottamatta sen enempää kantaa tämän teoksen johtopäätöksiin siitä, kuinka helppoa öljytaloudesta on siirtyä eteenpäin, muistelen näin: Kun yksi litra öljyä sisältää energiaa noin 10 kilowattituntia ja kun jokainen suomalainen, vauvasta vaariin, käyttää öljyä keskimäärin 6 litraa päivässä, niin kun tämän suhteuttaa siihen, että ihmistyöllä voi päivän aikana kohtuudella vapauttaa energiaa noin 1 kilowattitunnin verran, niin jokaisella meistä on öljytalouden ansiosta 60 henkilökohtaista palvelijaa, sen teknologia meille mahdollistaa, varmistamassa sen, että valoa riittää pimeällä, että lämpöä riittää kylmällä, että pääsemme liikkumaan paikasta toiseen, että vesi tulee hanasta ja että hellan levy lämpiää, kun laittaa virran päälle. Ei ole aivan yksinkertainen tehtävä luopua näistä 60 palvelijasta. Jos olette lukeneet vaikka Sinuhe egyptiläisestä, kuinka siellä aikanaan Egyptissä purilailla johtavia henkilöitä kannettiin, niin kyllä Suomesta melkoinen luokkayhteiskunta tulisi sitten, jos pitäisi siihen aikaan ja niihin teknologioihin palata. On selvää, että öljyriippuvuudesta täytyy päästä eroon, jotta fossiiliset polttoaineet saadaan korvattua ja hiilidioksidipäästöt ilmakehään saadaan nollattua, mutta tässä keskustelussa täytyy olla realistinen. Keskustelun täytyy perustua faktoihin.

Arvoisa puhemies! Haluan jakaa aivan mielenkiinnon vuoksi tähän dieselkeskusteluun muutamia faktoja niistä vaihtoehtoista, että mitä jos liikenne maailmassa muutettaisiin sähkölle näistä öljyperäisistä polttoaineista: Jos koko maailman autokanta sähköistettäisiin nykYTEknologialla, autokannan akkuihin tarvittaisiin niin paljon kobolttia, että tuon kobolttimäärän louhiminen nykyisillä koboltin tuotantomäärillä kestäisi 866 vuotta. Se ei ole aivan nopea siirtymä sähköautoiluun. No tietysti on selvää, että teknologia kehittyy, mutta täytyy kyllä sanoa, että tulee aivan valtava paine avata näitä kobolttikaivoksia. Litiumin osalta samalla tavalla satoja vuosia kestäisi nykyisillä tuotantomäärillä louhia riittävä määrä akkumineraalia, nikkelin osaltakin 53 vuotta, jos nykyisillä tuotantomäärillä tuotettaisiin näitä tulevien akkujen tarvitsemia raaka-aineita. Joten on selvää, että tarvitaan valtava teknologinen harppaus eteenpäin, mutta samalla täytyy käydä kyllä vakavaa arvo keskustelua siitä, mistä päin maailmaa ja millä menetelmillä voidaan louhia tällainen määrä näitä mineraaleja, jotta kaikki tapahtuu kestävä kehityksen periaatteiden mukaan.

Olen varma, että ihmiskunta pystyy nämä haasteet ratkomaan teknologiaa viisaasti hyödyntäen, mutta ennen sitä meidän on syytä suhtautua kaikella vakavuudella niiden suomalaisten huoleen, jotka ovat tämän kansalaisaloitteen allekirjoittaneet, jotka haluavat tulevaisuudessa käydä töissä, asioida, harrastaa niin, että heidän dieselautonsa voi olla hyvä ja turvallinen kulkupeli, kun arkeamme käymme eteenpäin.

Joten tässä mielessä, arvoisa puhemies, kaipaisin kyllä sitä, että täällä olisi myös tuo ministeriäitio täynnä ja päästäisiin käymään kunnon keskustelu tästä aiheesta.

18.28 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Minäkin kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä tästä aloitteesta, jolla olemme saaneet aikaiseksi eduskunnassa asiallisen ja jopa asiantuntevan keskustelun tärkeästä asiasta, dieselautojen käyttövoimaverosta, ja tässä yhteydessä koko liikenteen verotuksesta. Niin kuin täällä monet edustajat ovat todenneet, tässä tarvitaan tarkastelua laajasti. Minä luotan siihen, että nyt kun tämä aloite lähetetään valtiovainvaliokuntaan ja siellä sen verojaostoon, niin verojaoston asiantuntevat jäsenet asiantuntijoita kuullen tekevät hyvän mietinnön tästä rauhassa, syvällisesti paneutuen ja näin antavat eduskunnan suuntaviivat hallitukselle toimia tähdäten siihen, mihin kansalaisaloi-

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

tekin tähtää. Nopeaa muutosta tuskin voidaan saada aikaan, mutta kuitenkin tämä kokonaisuus, liikenteen verotuksen kokonaisuus, on syytä uudistaa mahdollisimman pian. Siihen sisältyy hyvin paljon yksityiskohtia, joita tässä keskustelussa on nostettu esille, enkä niitä lähde toistamaan. Totean kuitenkin, että esimerkiksi tämä ammattidieselkysymys on sellainen, joka on syytä ottaa vakavasti, ulkomaisten ajoneuvojen verotuskysymykset on syytä hoitaa. Ne jäivät vielä kesken tai hoitamatta, ja ihmiset odottavat ja liikennöitsijät odottavat tältä osin eteenpäinmenoa.

Arvoisa puhemies! Valtion budjetista kuudesosa katetaan liikenteeltä perittävillä veroilla, ja näin on aina ollut, tai ainakin sen ajan, kun itse olen täällä ollut. Aloitin runsas 30 vuotta sitten, ja siitä lähtien on aina, joka syksy, puhuttu liikenteen verotuksen kohtuuttomuudesta, ja jokainen hallitus, jokainen eduskunta, on lisännyt sitä verotusta niin, että tuo noin kuudesosa valtion budjetin loppusummasta katetaan liikenteen verotuksella. Eli siitä on tullut ihan tällainen rahastuskeino. Tietysti — minkä ministerikin nosti esille — vaihtoehtojen etsiminen ei ole helppoa. Tällä rahalla katetaan monia hyviä tarpeita, ja näin olen täytyy sitten löytyä jostakin vastine, jos tätä merkittävästi alennetaan. Mutta siinä on suunnan kuitenkin oltava toinen kuin mitä tämän hetken hallitus suunnittelee.

Viime syksynä seitsemän eduskuntapuoluetta teki yhteisen sopimuksen ilmastopolitiikasta, ja kyllä tuon sopimuksen toteuttaminen, täytäntöönpano, merkitsee suomalaiselle perheelle, työntekijälle, eläkeläiselle sitä, että heidän liikenneverotuksensa kiristyy. Perussuomalaiset eivät tähän sopimukseen lähteneet. Pidimme sitä kerta kaikkiaan epärealistisenä. Ja niin kuin äsken edustaja Autto totesi, pitää olla realistiset mallit, menettelytavat. Te olette, kokoomuskin, sitoutuneet sellaiseen sopimukseen ilmastopolitiikan osalta Suomessa metsästäessänne sitä promillen globaalia ilmastopäästöjen alentamista, että se on kallis lasku suomalaiselle yrittäjälle, suomalaiselle perheelle ja erityisesti työtä tekevälle keskituloiselle ihmiselle. [Ari Torniaisen välihuuto]

Me emme lähde epärealistisiin lupauksiin. Tämänkään aloitteen osalta me emme lähde lupaamaan, että näin tapahtuu heti, mutta suunnan tämä aloite näyttää, mihin pitää mennä. On otettava kuitenkin huomioon aina ihmisen olosuhteet, missä hän asuu, minkälaisessa työssä hän on, onko siihen liittyviä matkustustarpeita, minkälainen on perhe — jos on useampia lapsia, niin tarvitaan isompi auto, ehkä kaksi autoa perheeseen — ja niin edelleen, ja yhtenä tekijänä sitten lisäksi myös tämä ympäristönäkökulma, realistisesti.

Näillä eväillä meidän on mentävä eteenpäin tässä asiassa ja pyrittävä siihen, että liikenne ei ole aina se, mistä otetaan ne puuttuvat eurot, joita tässä salissa ollaan helposti kyllä jakamassa eri kohteisiin mutta ei liikennehankkeisiin. [Ari Torniainen: Pikemminkin sijoittamassa!] Vajaa 2 miljardia liikennehankkeisiin, lähes 9 miljardia kerätään — epäsuhde on tietysti valtavan suuri, ja tähän pitää puuttua.

Ja kun täällä on verojaoston jäseniä paikalla, niin vetoan teihin, että tehkää todella huolellinen työ ja vetäkää meille sellaiset suuntaviivat, että eduskunta voi yksimielisesti antaa hallitukselle myös ne ohjeet, miten tässä liikenteen verotuksessa tulee menetellä.

18.34 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä on kyllä ollut loistavia puheenvuoroja, ja täytyy todeta, että näin hienot puheenvuorot kyllä ansaitisivat tulla ministerienkin kuulluiksi, ihan koko kaartin suoraan sanoen. [Ari Torniainen: Ei pelkästään ministeri Lintilän!] — Niin, ei ainoastaan. Oli hienoa, että hän oli paikalla tässä alussa. Me arvostamme kyllä sitä, ei siitä ole kysymys.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Edustaja Torniainen käytti täällä kyllä tasapainoisen, hyvän puheenvuoron. Hän tietysti tämän asian tuntee oikein hyvin, samoin monet muut täällä.

Kaksi asiaa, puhemies, tässä nostaisin. Jos me haluaisimme tähän meidän yhteiskuntaan kansalaisille tavallaan sitä pelivaraa, jolla he voisivat sitten oman vapaan tahtonsa mukaan kuluttamista harrastaa erilaisiin asioihin, niin kaksi tällaista isoa kokonaisuutta on niin että tästä ansiotulosta, jonka he saavat, jäisi heille enemmän käyttövaraa:

Toinen on liikenteen verotuksen kokonaisuudistus, ihan koko paketin uudistuminen. Ulkomailla kun käy keskisuurissakin kaupungeissa, niin julkinen liikenne maksaa euron tai 1,50 euroa. Ei tulisi mieleenkään siellä, että pitäisi joku auto hankkia sinne, kun on lomalla siellä, vaan kyllä se julkinen liikenne on se, mitä siellä käytetään. Poikittaisliikenne on runsasta. Ei tarvitse ajatella, että milloinhan se raitiovaunu, bussi tai metro tulee — niitä tulee ihan koko ajan ja riittävästi. Tämä on myös osa tätä pakettia. Eli tämä kokonaisuudistus.

Toinen on asumisen kustannukset. Kymmenen vuoden aikana asumisen kustannukset ovat nousseet 30 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla saa 45-neliöisen uuden kaksion noin kolmellasadallatuhannella — riippuu siitä, asuuko Helsingissä vai Espoossa, Vantaalla on pikkaisen halvempia. Meillä on nämä MAL-sopimukset, jotka liittyvät myös liikenteeseen, ja nämä MAL-sopimukset eivät ole tuoneet yhtä ainoata edullista asuntoa pääkaupunkiseudulle. Joka ainoa asunto, joka rakennetaan tänään, on kalliimpi kuin se, mikä eilen tehtiin. Nämä MAL-sopimukset ovat lähinnä näiden isojen kaupunkien tapa saada omille hankkeilleen rahaa. Se on valitettava tosiasia, mutta edullisia asuntoja niillä ei synny. Tämä olisi kanssa asia, johon pitäisi jollakin tavalla puuttua.

Nämä kaksi asiaa.

Jos myös asumisen kustannukset otettaisiin kokonaistarkasteluun mukaan, niin silloin kävisi niin, että tästä kansalaisten työllään saamasta palkkatulosta jäisi enemmän käteen. Meillä on aivan uusi köyhyysryhmä tässä maassa, ja se on pienituloisten köyhyys. Kyllä näistä asioista pitäisi enemmän puhua.

Arvoisa puhemies! Nyt en tule enää sinne vaan totean, että tämä keskustelu on hyvä. Toivon, että jotenkin tämä voitaisiin uusia ja käydä sillä tavalla, että ministerit ovat paikalla.

18.37 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Kyllä meillä suomalaista autoilijaa koijataan. Suomalaisilta autoilijoilta, liikenteeltä, kerätään 8,4 miljardia euroa vuosittain erilaisia veroja. Ja nyt Rinteen hallitus, keskustan tukemana, aikoo kiristää autoilun verotusta edelleen. Diesel on tolalla tällä hetkellä yhtä kallista kuin bensa lähestulkoon, oli hetimitäin kalliimpaa, ja nyt maksetaan monta sataa euroa, vaikka dieselautoa ei ajaisi itse asiassa metriäkään. Onhan tämä itse asiassa täysin hullua. Ja hallitus vielä kiristää tässä tilanteessa bensaveroa ja dieselveroa. [Ari Torniainen: Miten viime kaudella?] Tälle pitää kyllä tehdä jotain.

Olemme kuulleet erittäin hyvän keskustelun, mutta minun mielestäni se on jollain tavalla kansanvallan ja demokratian halveksuntaa, että liikenneministeri ei ole tätä keskustelua ollut kuulemassa, ja aika monessa puheenvuorossa täällä on kiinnitetty samaan asiaan huomiota.

Arvoisa puhemies! Teen esityksen, että tämä asia jätetään pöydälle keskiviikkona 2.10.2019 olevaan istuntoon, ja toivon, että silloin liikenneministeri on paikalla ja osallistuu tähän suomalaisten autoilijoiden kannalta keskeiseen tärkeään keskusteluun.

Pöytäkirja PTK 38/2019 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on edustaja Heinonen ehdottanut, että asia pannaan pöydälle keskiviikkona 2.10. pidettävään istuntoon. Asia jää siis pöydälle.

Onko muita ehdotuksia pöydällepanon ajankohdasta? Eli nyt keskustellaan pöydällepanon ajankohdasta. Onko tähän muita ehdotuksia?

Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Kannatan edellä mainituin perustein tätä edustaja Heinosen ehdotusta ja toivon todella, että saamme sitten sekä liikenneministerin että myöskin laajemmin tuonne ministeriaitioon väkeä paikalle käymään tätä tärkeää keskustelua.

Jo pelkästään suomalaisen hyvinvointivaltion kannalta kysymys on isoista asioista, kun liikenteestä kerätään yli 8 miljardia...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pöydällepanon ajankohdasta nyt on keskustelu.

Kannatan Heinosen esitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu pöydällepanosta on päättynyt.

Asia pantiin pöydälle 2.10.2019 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 16/2019 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 1/2019 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 1/2019 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 27.9.2019 pidettävään täysistuntoon.

8. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 27.9.2019 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.41.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola